Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Memòria 2022

20 ICAC anys Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n, 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33
www.icac.cat – info@icac.cat

Tarragona, maig del 2023

Coordinació editorial: Maura Lerga Felip

Imatge de coberta: Reconstrucció digital del santuari de Posidó al cap Súnion (Grècia) mitjançant núvol de punts generada pel Prof. H. A. Orengo. Imatge generada en el marc del projecte de recerca STAR-AGESS (H2020-MSCA-IF-2020, n. 101026674), liderat per H. A. Orengo i la investigadora MSCA Efrosyni Boutsikas (ICAC).

Disseny: Francesc Farré
Maquetació: Indústries Gràfiques Gabriel Gibert

Dipòsit Legal: T. 507-2014

Taula de continguts

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica
05 Presentació
06 Missió
07 Salutació del director

Governança i organització
10 Governança
14 Organització
15 Llistat de personal

Recerca
18 Projectes de recerca i captació de fons
20 Producció científica
22 Grups de recerca
31 Ciència oberta
33 Disseminació
34 Plataformes científiques

Formació avançada 36

Serveis
41 Unitat d'Estudis Arqueomètrics
43 Centre de documentació i Biblioteca

Publicacions ICAC 45

Transferència del coneixement 48

Divulgació de la ciència 52

Comunicació
55 Impacte en mitjans
55 Web i butlletí
56 Xarxes socials

Annexos
58 Annex I. Projectes de recerca
66 Annex II. Producció científica
72 Annex III. Disseminació

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Presentació
Missió
Salutació del director

Presentació

Som un centre de recerca situat a Tarragona amb vocació internacional.

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) és un centre de recerca públic especialitzat en l'arqueologia clàssica creat per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili (URV), amb la participació del Consell Interuniversitari de Catalunya. Té com a finalitat la recerca, la formació avançada i la difusió de la civilització i cultura clàssiques.

Sota la forma de consorci integrat per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili, els seus estatuts van ser publicats al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, número 3.143, el 19 de maig de 2000. L'Institut és una entitat jurídica pública, de caràcter institucional, i té personalitat jurídica pròpia per a la realització dels seus objectius.

L'ICAC té la consideració de centre de recerca de Catalunya, identificat com a centre CERCA; un sistema que aglutina 41 centres de recerca, amb gairebé 15.000 persones treballant a la frontera del coneixement per a fer avançar la societat. També, l'ICAC compta amb l'acreditació i l'etiqueta HR Excellence in Research des de 2015, d'acord amb la Human Resources Strategy for Researchers (HRS4R) de la Comissió Europea.

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica té la seu a Tarragona, per la importància i l'envergadura del patrimoni arqueològic present a aquesta ciutat, que s'assenta sobre l'antiga *Tarraco*, brillant capital de la *Hispania Citerior*. Designada per la UNESCO Patrimoni Mundial, ofereix un marc òptim per a la recerca en arqueologia clàssica.

Missió

L'estudi del món antic ens proporciona el plaer, la tranquil·litat de saber que som aquí gràcies al llarg camí recorregut durant tants segles. Res és etern. Vivim en un món en transformació.

L'àmbit de coneixement del nostre centre és l'arqueologia clàssica en un sentit ampli, tant des d'una perspectiva geogràfica (l'arc mediterrani i l'entorn on es van desenvolupar les cultures clàssiques) com cronològica (comprenent les civilitzacions grega i romana, i els altres pobles relacionats directament amb aquestes).

Els estudis d'arqueologia clàssica tenen una llarga tradició a Catalunya. A més, han viscut una progressió important en els darrers anys gràcies a l'augment de la sensibilitat ciutadana envers la salvaguarda del patrimoni arqueològic i l'aplicació de la nova legislació sobre patrimoni cultural que ha fet necessària i possible l'explotació científica de nombrosos jaciments.

L'ICAC és un centre de recerca dinàmic, molt actiu, que centra la mirada en l'antiguitat, tant geogràficament com temporalment, comprenent les societats i cultures clàssiques i preclàssiques de la conca mediterrània, perimediterrània i del continent europeu en general. Som un centre de recerca situat a Tarragona amb vocació internacional.

L'arqueologia, l'antiguitat, posseeixen la màgia d'apropar-nos a problemes globals des de la quotidianitat, des de la cultura material entesa en un sentit ben ample. L'emergència climàtica, la resiliència als canvis, els conflictes socials i econòmics, són problemes d'avui que ja van patir les societats del passat.

Però l'arqueologia és també patrimoni i cultura, en la mesura que la nostra activitat genera unes restes materials que en mans de la societat esdevenen patrimoni arqueològic i cultural. La socialització, la transferència, l'impacte en la societat dels resultats de la recerca és essencial.

Salutació del director

El 2022 ha estat per a l'ICAC un any extraordinari. Si per sobre de tot calgués destacar una dada, seria sens dubte l'èxit en convocatòries competitives de projectes de recerca i de personal investigador. Això s'ha traduït en un increment molt significatiu del personal investigador —especialment postdoctoral—, del nombre de projectes finançats per convocatòries europees (MSCA de la Comissió Europea), de l'Agència Estatal d'Investigació (I+D, Ramón y Cajal i Juan de la Cierva), de l'Agaur (programa Investigo), del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (projectes quadriennals).

En xifres absolutes, el finançament aconseguit pel personal de l'ICAC per via competitiva supera els 2 milions d'euros, que representa el 58,3 % del pressupost total liquidat d'ingressos aconseguits durant l'any. El 2022, l'aportació basal de la Generalitat ha representat només un 40,5 % del pressupost total!

La confluència de tres factors expliquen aquest increment exponencial: l'èxit absolut en la convocatòria MSCA amb 5 projectes aprovats que sumen més de 874.000 €, així com la resolució del finançament del Departament de Cultura per als projectes Quadriennals (2022-2025) i del programa Investigo de l'Agaur, que sumen quasi 640.000 €. L'excepcionalitat no ha d'amagar, però, l'èxit: l'ICAC supera per cinquè any consecutiu la barrera del 40 % en el finançament aconseguit per via competitiva des del centre! A més, la mitjana dels darrers cinc anys ha estat de quasi el 47 %, molt a prop de la ràtio del 50 %, respecte l'aportació basal per part de la Direcció General de Recerca de la Generalitat de Catalunya.

Són dades extraordinàries també qualitativament i que prenen encara més rellevància si n'examinem alguns detalls: l'arribada d'un nou professor de recerca (R4) ICREA (que significa, a més, l'estabilització d'un investigador Ramón y Cajal - R3); la consolidació de dos investigadors postdoctorals de l'ICAC (R2) a través del programa Ramón y Cajal; i el reconeixement d'un total de tres grups de recerca consolidats a través de la convocatòria de Suport a Grups de Recerca de l'Agaur (SGR).

L'ICAC supera per cinquè any consecutiu la barrera del 40 % en el finançament aconseguit per via competitiva.

En nombres absoluts l'ICAC acaba l'any amb un total de 62 persones, entre personal investigador, tècnics de recerca i personal d'administració i serveis. Aquest últim col·lectiu, que representa poc més del 20 % del total de personal, ha hagut de fer front a la gestió de tot aquest creixement —de finançament, de personal, de projectes, d'internacionalització...—, juntament amb l'excés desmesurat de burocràcia, la qual cosa ha significat un esforç immens, de vegades inhumà, per part de tot l'equip.

L'Institut comença a acusar problemes d'espai. La seu a la plaça d'en Rovellat de Tarragona es fa petita; no només de cara a encabir l'equipament necessari per al creixent personal investigador, sinó també per a l'adaptació del centre a les noves necessitats de recerca que les noves incorporacions generen i que han comportat la creació de nous laboratoris. En aquest sentit, l'any 2022 ha estat també un any de reformes, que han permès la inauguració, a la primavera, del nou laboratori d'arqueobiologia (equipat amb sala de microscòpia) i el laboratori d'arqueologia computacional, dos espais que se sumen al laboratori d'arqueometria de materials lapidis.

Tres grups de recerca consolidats a través de la convocatòria de Suport a Grups de Recerca de l'Agaur (SGR).

Tot plegat, ho vam poder celebrar el mes d'octubre amb la commemoració dels 20 anys de l'ICAC (2002-2022). L'acte va reunir a la sala d'actes del centre el conseller de Recerca i Universitats, Joaquim Nadal i Farreras; el secretari general del Departament de Recerca i Universitats, Joaquim Nin i Borredà; el director general de Recerca, Joan Gómez Pallarès; el rector de la Universitat Rovira i Virgili, Josep Pallarès Marzal; i l'alcalde de Tarragona, Pau Ricomà; entre d'altres autoritats.

Hem celebrat els 20 anys de l'ICAC en un context positiu de creixement, èxit i reconeixement internacional.

L'ICAC és ja un centre de recerca madur, plenament reconegut, també en l'àmbit internacional. Poc després, el mes de novembre vam dur a terme l'avaluació periòdica de l'Institut que coordina la institució CERCA i vam obtenir la qualificació de B+, superant la B obtinguda l'any 2019. Aquest bon resultat ve a destacar un progrés clar en la implementació de les recomanacions de la darrera avaluació, la bona direcció, l'impacte científic, el creixement postdoctoral, la internacionalització, l'activitat en ciència oberta, i la bona gestió d'una pandèmia que per fi s'acaba, perquè ha estat, aquest, un creixement en temps molt difícils.

Ara, el resultat de l'avaluació ens ha de permetre incrementar el finançament basal que rebem de la Direcció General de Recerca de la Generalitat. Això és un aspecte clau, perquè també es pot morir d'èxit si tot aquest esforç i excel·lència no ve acompanyat del suport financer necessari. Nosaltres, per la part que ens toca, continuarem treballant per fer que aquest creixement resulti equilibrat i sostenible.

Josep Maria Palet
Director

Governança i organització

Governança
Organització
Llistat de personal

Governança

L'ICAC es regeix pels següents òrgans de govern: el Consell de Direcció, el Consell Científic Assessor, i el director. En la seva governança, prenen un paper important els càrrecs de coordinació de recerca, formació avançada i internacionalització; així com el Consell Editorial i els comitès d'Igualtat i Ètica.

El **Consell de Direcció** és l'òrgan superior de decisió i administració de l'Institut. Pren decisions sobre el funcionament ordinari del centre, el seguiment del pla estratègic i les avaluacions de resultats. El 2022 es va reunir tres vegades, en format híbrid.

Presidència/Vicepresidència

Joaquim Nadal i Farreras [1]
Conseller de Recerca i Universitats
Josep Pallarès Marzal [2]
Rector de la Universitat Rovira i Virgili

Vocals de la Generalitat de Catalunya:
Joan Gómez Pallarès
Director general de Recerca del Departament de Recerca i Universitats
Sònia Hernández Almodóvar [3]
Directora general de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura

Vocals de la Universitat Rovira i Virgili:
Jordi Diloli Fons [4]
Vicerector de Compromís Social i Sostenibilitat
Marina Galià Clua [5]
Vicerectora de Recerca

Vocals del Consell Interuniversitari de Catalunya:
Joaquim Pera Isern
Professor de la Universitat Autònoma de Barcelona
Miguel Ángel Cau Ontiveros [6]
Professor de la Universitat de Barcelona

Assisteixen amb veu i sense vot:
Josep Maria Palet Martínez
Director de l'ICAC
Antoni Gonzàlez Senmartí
Secretari del Consell de Direcció

[1] Des del 10 d'octubre de 2022. Fins el 9 d'octubre, ocupà el càrrec **Gemma Geis i Carreras**, consellera de Recerca i Universitats.

[2] Des del 14 de juny de 2022. Fins el 13 de juny, ocupà el càrrec **María José Figueras Salvat**, rectora de la URV.

[3] Des del 22 de març de 2022. Fins el 21 de març, ocupà el càrrec **Elsa Ibar Torras**, directora general de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura.

[4] Des del 14 de juny de 2022. Fins el 13 de juny, ocupà el càrrec **Francesc Díaz Gonzàlez**, vicerector de Recerca i Planificació Científica de la URV.

[5] Des del 14 de juny de 2022. Fins el 13 de juny, ocupà el càrrec **Maria Bonet Donato**, vicerectora d'Estudiants i Ocupabilitat de la URV.

[6] Des del 2 de desembre de 2022. Fins el 23 d'octubre, ocupà el càrrec **Joan Sanmartí Grego**, professor de la UB.

El **Consell Científic Assessor** és un òrgan col·legiat de l'ICAC integrat per personalitats de reconegut prestigi internacional en l'àmbit de l'arqueologia clàssica. Té l'objectiu d'assessorar l'Institut pel que fa a la seva activitat científica i participar en l'impuls i l'avaluació del centre. El CCA es va reunir el 13 d'octubre (en una sessió híbrida) per a discutir els resultats de l'Institut dels últims tres anys (2019-2021) de cara a l'avaluació com a centre CERCA, que tingué lloc el 18 de novembre.

Prof. Dr. Marc Domingo Gygax
Universitat de Princenton (EUA)

Prof. Dr. Emilio Marin
Universitat Catòlica de Croàcia (Croàcia)

Prof. Dra. Dirce Marzoli
Institut Arqueològic Alemany (Espanya)

Prof. Dr. Cameron A. Petrie
Universitat de Cambridge (Regne Unit)

Prof. Dra. Naomi Sykes
Universitat d'Exeter (Regne Unit)

Prof. Dra. Margarita Vallejo Girvés
Universitat d'Alcalá de Henares (Espanya)

Prof. Dra. Mar Zarzalejos Prieto
Universitat Nacional d'Educació a Distància, UNED (Espanya)

El **Consell Editorial** i el sistema de revisió per parells garanteixen el rigor i l'aportació científica dels llibres de les dues col·leccions pròpies de l'Institut: Documenta (en paper) i Trama (digital). El Consell està format per vuit especialistes de reconegut prestigi i trajectòria internacionals.

Juan Manuel Abascal
Universitat d'Alacant (Espanya)

Susan E. Alcock
Universitat de Michigan (EUA)

Achim Arbeiter
Universitat Georg-August de Göttingen (Alemanya)

Dario Bernal
Universitat de Cadis (Espanya)

Yannis Maniatis
Centre Nacional de Recerca Científica Demokritos (Grècia)

Luisa Migliorati
Universitat de Roma La Sapienza (Itàlia)

Rosa Plana-Mallart
Universitat Paul-Valéry Montpellier 3 (França)

Lucrezia Ungaro
Sovrintendenza Capitolina, Direcció de Museus de Roma (Itàlia)

A nivell intern, la **Comissió Editorial** compta amb representants de les diferents àrees de recerca de l'Institut i amb el personal responsable del procés editorial intern. Les seves funcions principals són l'aprovació de les propostes de publicació i l'assessorament científic en l'activitat editorial de l'Institut.

Josep Maria Palet Martínez
Jordi Peiret Estrada
Maura Lerga Felip
Anna Gutiérrez Garcia-Moreno
Diana Gorostidi Pi
Maria Carme Belarte Franco
Josep Maria Macias
Jordi López Vilar
Hèctor A. Orengo

Des del 2017, L'ICAC compta amb dues eines fonamentals per al seguiment i implementació de l'Estratègia de Recursos Humans per a Investigadors (HRS4R), un instrument de la Comissió Europea per a donar suport a les universitats, institucions de recerca i les organitzacions que financen la recerca en l'aplicació de la Carta Europea de l'Investigador i el Codi de Conducta per a la Contractació d'Investigadors (C&C).

El **Comitè d'Ètica** té com a objectiu seguir i avaluar el compliment del Codi ètic de l'ICAC. Actua amb plena independència, imparcialitat i objectivitat de criteri. Durant el 2022 no s'ha produït cap incident ni s'ha rebut cap consulta a la bústia habilitada. L'equip està format per Gilbert Frigola i Alexandra Livarda.

El **Comitè d'Igualtat** vetlla per la igualtat de gènere real i efectiva en tots els àmbits de l'ICAC, a través del Pla d'Igualtat i el Protocol de prevenció i actuació contra l'assetjament sexual. L'equip es va renovar el febrer de 2022 i està format per Lydia M. Gil González, Lídia Colominas Barberà i Alfredo Mayoral Pascual.

El Comitè d'Igualtat ha format part de la comissió negociadora per a l'elaboració del II Pla d'Igualtat de l'ICAC i ha col·laborat en la realització d'una diagnosi de la situació del personal a l'ICAC en relació amb la igualtat de tracte i d'oportunitats.

Ha participat també en l'enquesta promoguda per la Direcció General de Cures, Organització del Temps i Equitat en els Treballs per elaborar un mapatge de la situació dels plans d'igualtat del sector públic de Catalunya.

En una acció conjunta dels dos comitès, l'ICAC ha elaborat la *Carta ètica i el Vademècum per a la prevenció, detecció i actuació contra les discriminacions durant els treballs de camp*. Es té constància de set persones de la direcció de les excavacions que la van implementar en les campanyes arqueològiques d'estiu.

35 Convenis de col·laboració		
	9	Amb universitats
	1	Amb centres de recerca i museus
	6	Adscripció investigadora
	9	Amb administracions públiques
	10	Altres

Presència institucional

· L'ICAC és un Centre CERCA de la Generalitat de Catalunya.
· L'ICAC és centre de recerca en arqueologia clàssica integrat per la Administració de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili (URV).
· L'ICAC és un institut universitari de recerca adscrit a la URV.
· L'ICAC té l'adscripció de personal investigador de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA).

L'ICAC té els següents reconeixements:

· Centre d'excel·lència en recursos humans HR Excellence in Research (HRS4R)
· Centre de formació permanent del professorat d'ensenyament no universitari

L'ICAC és membre de les següents entitats:

· Amigos del Instituto Arqueologico Aleman de Madrid (DAI Madrid)
· Assoziacione Internazionale di Archeologia Classica (AIAC)
· Associació Catalana d'Entitats de Recerca (ACER)
· Associació Centres de Recerca Catalans (ACREC)
· Associació Pol de Coneixement Catalunya Sud (APCC)
· Consell Internacional de Museus (ICOM España)
· Sociedad Española de Estudios Clásicos (SEEC)
· Societat Catalana d'Arqueologia (SCA)

L'ICAC forma part dels següents òrgans:

· Consell Nacional d'Arqueologia i Paleontologia
· Comissió de Recerca d'Arqueologia i Paleontologia
· Consell Assessor del Patrimoni Historicoartístic de Tarragona
· Comitè Científic de la Tàrraco Biennal

L'ICAC està adherit:

· Carta Europea de l'Investigador i Codi de conducta per a la contractació d'investigadors
· Codi de conducta CERCA
· Declaració de Berlín sobre l'accés obert al coneixement en ciències i humanitats

L'ICAC col·labora:

· Operador de UAS (drons) de l'Agencia Estatal de Seguridad Aérea (AESA)
· Campus d'Arqueologia i Paleontologia de la UAB, dins la xarxa de patrimoni cultural de l'Esfera UAB-CEI

Organització

El 2022 l'ICAC ha comptat amb un equip de 74 persones, entre les quals s'inclouen el personal investigador i el personal tècnic i de suport a la recerca. El 25 % són d'origen internacional, provinents de 9 nacionalitats diferents. L'Institut compta, a més, amb una xarxa extensa de personal investigador adscrit que amplia i reforça la massa crítica del centre a través de l'adscripció. El 2022 aquest col·lectiu ha estat de 57 persones (86 % postdoctorals i 14 % predoctorals).

		Dones	Homes	Total	EJC
Personal investigador propi i vinculat	R4	2	6	8	5,52
	R3	3	2	5	5,00
	R2	12	9	21	11,52
	R1	5	9	14	11,96
	Subtotal	**22**	**26**	**48**	**34**
Personal cientificotècnic		4	5	9	6,16
Gestió i suport a la recerca		11	5	16	12,77
Total		**37**	**36**	**73**	**52,93**
Personal investigador adscrit	R4	5	6	11	3,42
	R3	1	6	7	1,93
	R2	16	15	31	7,55
	R1	2	6	8	2,54
	Subtotal	**24**	**33**	**57**	**15,44**

Catalunya	46	Grècia	6	França	2	Índia	2	Polònia	1
Resta d' Espanya	9	Itàlia	3	UK	2	Bèlgica	1	Mèxic	1

Llistat de personal

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any

Director

Josep Maria Palet Martínez

Secretaria de direcció

Esther Esquinas Torres

Administrador

Jordi Peiret i Estrada

Àrea de recerca

Coordinador d'internacionalització
Hèctor A. Orengo Romeu (ICREA)

Personal investigador propi i vinculat R4 i R3
Maria Carme Belarte
Franco (ICREA)
Jesús Carruesco García (URV-ICAC)
José Ignacio Fiz Fernández (URV-ICAC)
Ramon Járrega Domínguez
Josep Maria Macias Solé
Josep Maria Palet Martínez
Joaquín Ruiz de Arbulo
Bayona (URV-ICAC)
Lídia Colominas Barberà
Diana Gorostidi Pi (URV-ICAC)
Anna Gutiérrez Garcia-Moreno
Alexandra Livarda
Jordi López Vilar
Hèctor A. Orengo Romeu (ICREA)

Personal investigador propi i vinculat R2
Marta Blasco Martín*
Oriane Bourgeon
Efrosyni Boutsikas*
Nazarij Buławka*
Francesc Cecília Conesa
Enric Colom Mendoza*
Charlotte Diffey*
Arnau Garcia Molsosa
Merkourios Georgiadis*
Navjot Kour*
Marta Mateu Sagués*
Alfredo Mayoral Pascual
David Montanero Vico*
Maria Pastor Quiles*
Simona Perna*
Valentina Pescini
Rosa Maria Pina Burón*
Federica Riso*
Pangambam Sendash Singh*
Patricia Vandorpe*
Toby Wilkinson*

Personal investigador propi i vinculat R1
Giannis Apostolou
Theoni Baniou
Iban Berganzo Besga
Òscar Caldés Aquilué
Arnau Carbonell Puigventós
Antoni Corrales Soberino*
Oriol Cuscó Badia*
Hugo Feliu Pérez*
Karen Fortuny Mendo
Laura Galán Palomares
Andreu Muñoz Virgili*
Pau Nualart Planella*
Maria Rueda Prunell
Konstantina Venieri

Personal cientificotècnic
Paloma Aliende
Carla Baumann*
Joan Canela
Andrea Collado
Darío Herranz*
Iñaki Matias
Jordi Oliver*
Josep M. Puche
Marie-Claire Savin (ICAC-UAB)

Personal investigador adscrit R4 i R3
Aureli Àlvarez Pérez
Piero Berni Millet
Montserrat Claveria Nadal (UAB)
Maria-Pia Darblade Audoin
Jordi Diloli Fons (URV)
Antoni González Senmartí
Sergi Grau Guijarro
Josep Guitart Duran
Graham Roderick Jones
Jordi Hernández Gasch
Pilar Lapuente Mercadal (Unizar)
Maria Teresa Magadán Olives
Jaume Pòrtulas Ambròs
Marta Prevosti Monclús
Montserrat Reig Calpe
Albert Vicent Ribera Lacomba
Giorgio Rizzo
Isabel Rodà de Llanza (UAB)
Joan Silva Barris
Josep Maria Toldrà Domingo (URV)
Toby Wilkinson*

Personal investigador adscrit R2
Roger Aluja Pérez
Juan Antonio Antolinos Marín
M. Pilar Camañes Villagrasa
Enric Colom Mendoza*
Ada Cortés Vicente
Ramon Ferré Anguix
Marta Flórez Santasusana
Abel Gallego Valle*
Merkourios Georgiadis*
Roser Homar Pérez
Esperança Huguet Enguita
Julia Janicka
Ada Lasheras González
Jesús Martínez Fernández*
Marta Mateu Sagués*
Daniel Mateo Corredor (UA)
Meritxell Monrós González
Andreu Muñoz Melgar (MBT)
Joan Josep Mussarra Roca

Joan Negre Pérez
Pau Olmos Benlloch
Maria Jesús Ortega Pérez
Carles Padrós Gómez
Manuel Parada López de Corselas
María Pastor Quiles (UA)*
Simona Perna*
María Rosa Pina Burón
Alessandro Ravotto
Mateu Riera Rullan
Francesc Rodríguez Martorell
Josep Francesc Roig Pérez
Maria Teresa Salagaray Garcia (UIC)
Begoña Soler Huertas
Patricia Terrado Ortuño
Michael Paul Wallace

Personal investigador adscrit R1
Raúl Aranda González
Anna Artina
Sergio Badenes Placencia*
Enric Colom Mendoza*
Oriol Cuscó Badia*
Abel Gallego Valle*
Alexandra Kriti
Pablo Medina Gil
Ruiz Rodríguez, Julio César*

Àrea de formació avançada

Coordinació programa de doctorat
Josep Maria Palet Martínez

Coordinació programa de màster
M. Carme Belarte (ICREA)

Secretaria
Ana Isabel Gallego Salas

Serveis

Centre de documentació i Biblioteca
Arnau Estivill Guasch*
Lydia Margarita Gil González

Unitat d'Estudis Arqueomètrics
Aureli Àlvarez Pérez
Andrea Collado Padilla
Anna Gutiérrez Garcia-Moreno
Jordi Oliver Vert*
Isabel Rodà de Llanza
Marie-Claire Savin (ICAC-UAB)

Publicacions
Maura Lerga Felip

Àrea de gestió i suport a la recerca

Gestió de projectes
Gilbert Frigola Olives

Comunicació i activitats
Maura Lerga Felip
Inmaculada Richaud López*
Maria Ferrer Bonet
Ana Isabel Gallego Salas

Personal i gestió juridicoadministrativa
Maria Palacios Rodríguez

Gestió econòmica
Montserrat Aleu Aixalà
Candela Giménez Amacoria*
Verónica Rodríguez Lera

TIC i audiovisuals
Miquel Àngel Colet Menasanch

Serveis generals
Montserrat Aleu Aixalà
Meritxell Garcia Masot
Sergio Sánchez Pérez*

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any

Recerca

Projectes de recerca i captació de fons
Producció científica
Grups de recerca
Ciència oberta
Disseminació
Plataformes científiques

Projectes de recerca i captació de fons

	Total	IP dona	IP home
Projectes de l'ICAC (2022)	**46**	**24**	**22**
Segons convocatòria			
Convocatòries europees	8	5	3
Convocatòries estatals	14	9	5
Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	11	4	7
Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	13	6	7
Segons zona d'estudi			
Internacionals	26	15	11
Estatals	8	5	3
A Catalunya	12	4	8
Segons via de finançament			
Competitius	35	19	16
No Competitius	11	5	6

Projectes d'altres entitats (2022)	**47**
Segons convocatòria	
Convocatòries europees	10
Convocatòries estatals	8
Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	14
Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	15
Segons zona d'estudi	
Internacionals	13
Estatals	13
A Catalunya	21

Finançament competitiu de l'ICAC (2022)	2.583.882,30 €
Comissió Europea (MSCA)	874.084,80 €
Estat	835.990,00 €
Ministeri de Ciència - AEI	642.350,00 €
Projectes I+D	151.250,00 €
Ramón y Cajal	296.700,00 €
Juan de la Cierva	194.400,00 €
Ministeri d'Universitats (FPU)	164.240,00 €
FECYT	29.400,00 €
Generalitat de Catalunya	848.194,50 €
AGAUR	475.340,78 €
Beatriu de Pinós	144.300,00 €
Programa Investigo	264.871,36 €
FI-DGR	66.169,42 €
Departament de Cultura (Quadriennals)	372.853,72 €
Fundacions i altres entitats	25.613,00 €
Fundación PALARQ	21.613,00 €
Fund. Privada Mútua Catalana	4.000,00 €

Finançament competitiu de l'ICAC 2022, segons objecte del projecte	2.583.882,30 €
Projecte de recerca	553.503,70 €
Contractes postdoctorals	1.509.485,00 €
Contractes predoctorals	230.409,40 €
Contractes personal tècnic	264.871,40 €
Altres	25.613,00 €

Producció científica

	Total	1r ponent ICAC	1r ponent ICAC dona
Articles (JCR, Scopus, Carhus+A)	31	23	8
Articles (Carhus+B, C i D)	4	2	1
Articles en altres revistes	15	12	2
Articles en actes de congrés	11	7	1
Llibres	9	9	3
Capítols de llibre	25	21	8
Total	**95**	**74**	**23**

Els 10 articles publicats durant el 2022 en les revistes amb més impacte

1. Conesa, F. C.; Orengo, H. A.; Lobo, A.; Petrie, C.A. "An Algorithm to Detect Endangered Cultural Heritage by Agricultural Expansion in Drylands at a Global Scale", *Remote Sensing* 15(1), p. 53.

JCR (ISI), Factor d'impacte: 5.349 (Q1, Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 7.4 (Q1, 91%, General Earth and Planetary Sciences).

2. Knodell, A. R.; Wilkinson, T. C.; Leppard, T. P.; Orengo, H. A. "Survey archaeology in the Mediterranean World: settlement patterns, regional studies, and archaeologies of landscape", *Journal of Archaeological Research* 116.

JCR (ISI), Factor d'impacte: 5.333 (Q1, Arcaheology, anthropology); Scopus, CiteScore: 8.2 (Q1, 99%, Archeology); Carhus+A.

3. Singh, P. S.; Karthikeyan S. "Enhanced classification of remotely sensed hyperspectral images through efficient band selection using autoencoders and genetic algorithm", *Neural Computing and Applications* 34, p. 21539–21550.

JCR (ISI), Factor d'impacte: 5.1 (Q2, Computer Science, Artificial Intelligence); Scopus, CiteScore: 8.7 (Q1, 85%, Software) / 11.0 (ICDS).

4. Álvarez, J. F.; Catalán, F. J.; Mateo, D.; Ruiz, M.; Molina, J. "Non-Invasive Archaeological Methodologies for the Analysis of the Port Structures of Portus Ilicitanus (Santa Pola, Alicante)", *Land* 11 (12), p. 1-17.

JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.905 (Q2, Environmental Studies); Scopus, CiteScore: 3.2 (Q2, 66%, Environmental Science) / 10,5 (ICDS).

5. Berganzo-Besga, I.; Orengo, H. A.; Canela, J.; Belarte, M. C. "Potential of multitemporal lidar for the detection of subtle archaeological features under perennial dense forest", *Land* 11, p. 1964.

JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.905 (Q2, Environmental studies); Scopus, CiteScore: 3.2 (Q2, 66%, Nature and landscape conservation) / 10.5 (ICDS).

6. Salazar-García, D.; Colominas, L.; Jordana, X. "Food for the soul and food for the body. Studying dietary patterns and funerary meals in the Western Roman Empire: An anthropological and archaeozoological approach", *PLOS ONE* 17(8).

JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.75 (Q2, Multidisciplinary Sciences); Scopus, CiteScore: 5.7 (Q1, 87%, Multidisciplinay).

7. Berganzo-Besga, I.; Orengo, H. A.; Lumbreras, F.; Aliende, P.; Ramsey, M. N. "Automated detection and classification of multi-cell phytoliths using deep learning-based algorithms", *Journal of Archaeological Science* 148, p. 105654.

JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.508 (Q1, Arcaheology, anthropology); Scopus, CiteScore: 5.4 (Q1, 98%, Archeology); Carhus+A.

8. Mateu, M.; Fernández, H.; Daneels, A.; Cabadas, H.; Piña, S. "Earthen architecture in the Mesoamerican Classic Period: a micromorphological approach to its manufacture process", *Journal of Archaeological Science* 137, p. 105525.

JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.508 (Q1, Arcaheology, anthropology); Scopus, CiteScore: 5.4 (Q1, 98%, Archeology); Carhus+A.

9. Ejarque, A.; Julià, R.; Castanyer, P.; Orengo, H. A.; Palet, J. M.; Riera, S. "Landscape footprints of peopling and colonisation from the Late Bronze Age to Antiquity in the coastal hinterland of Emporion-Emporiae, NE Iberia", *The Holocene* 32(4), p. 280-296.

JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.09 (Q2, Geography, Physical); Scopus, CiteScore: 4.9 (Q1, 96%, Archeology (arts and humanities)); Carhus+A.

10. Bode, L. J. K.; Livarda, A.; Jones, M. D. "Plant gathering and people-environment interactions at Epipalaeolithic Kharaneh IV, Jordan", *Vegetation History and Archaeobotany* 31, p. 85-96.

JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.552 (Q1, Paleontology); Scopus, CiteScore: 4.9 (Q1, 95%, Archeology (arts and humanities)); Carhus+A.

Grups de recerca

MIRMED-GIAC

Grups de Recerca 1

Mirades sobre la Mediterrània a l'antiguitat. D'Orient a Occident, de la Protohistòria a l'Antiguitat Tardana. Grup interinstitucional en arqueologia clàssica

Coordinadora: **Maria Carme Belarte** (ICREA-ICAC)

El grup MIRMED-GIAC compta amb una sòlida trajectòria en l'àmbit de l'arqueologia clàssica. Creat originàriament el 2013 com a MIRMED, Mirades sobre la Mediterrània a l'Antiguitat. D'Orient a Occident, de la Protohistòria a l'Antiguitat Tardana, és un grup interinstitucional en arqueologia clàssica, integrat també per la URV. Està format per diversos equips d'investigació de l'ICAC, la URV i la UAB, amb un perfil multidisciplinari, que comprèn una visió amplia de l'arqueologia clàssica tant de manera cronològica (de la protohistòria a l'antiguitat tardana) com geogràfica (en el marc del mar Mediterrani).

Equips

Protohistòria de la Mediterrània occidental

IP
Maria Carme Belarte (ICREA) i Jordi Diloli (URV)

Membres
Samuel Sardà Seuma (URV)
María Pastor Quiles (ICAC)
Marta Blasco Martín (ICAC)
Marc Prades Painous (URV)
Joan Canela Gràcia (ICAC)
Laura Bricio Segura (URV)
Antoni Corrales Soberino (ICAC)
Iñaki Matías Santacoloma (ICAC)

Arqueologia romana i tardoantiga

IP
Josep Maria Macias (ICAC) i Ramon Járrega (ICAC)

Membres
Jordi López Vilar (ICAC)
Josep M. Puche Fontanilles (ICAC)
Karen Fortuny Mendo (ICAC)
Òscar Caldés Aquilué (ICAC)
Maria Rueda Prunell (ICAC)
Gilbert Frigola Olives (ICAC)

Seminari de Topografia Antiga (SETOPANT)

IP
Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)

Membres
Ricardo Mar Medina (URV)
Eva Subías Pascual (URV)
José Ignacio Fiz Fernández (URV-ICAC)
Francesc Rodríguez (URV)
Vanina Hofman (URV)

Poblament i territori en època romana

IP
Joaquim Pera Isern (UAB)

Membres
César Carreras Monfort (UAB)
Esther Rodrigo Requena (UAB)
Núria Romaní Sala (UAB)
Pau De Soto Cañamares (UAB)
Esther Gurri (UAB)

	Total	1r ponent ICAC	1r ponent ICAC dona
Articles (JCR, Scopus, Carhus+A)	17	13	7
Articles (Carhus+B, C i D)	3	1	0
Articles en altres revistes	13	10	1
Articles en actes de congrés	6	3	0
Llibres	6	6	2
Capítols de llibre	10	9	2
Total	**55**	**42**	**12**

	Total	1r ponent ICAC	1r ponent ICAC dona
Projectes MIRMED (2022)	**16**	**7**	**9**
Segons convocatòria			
Convocatòries europees	0	0	0
Convocatòries estatals	4	3	1
Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	6	3	3
Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	6	1	5
Segons zona d'estudi			
Internacionals	3	1	2
Estatals	5	4	1
A Catalunya	8	2	6
Segons via de finançament			
Competitius	11	7	4
No Competitius	5	0	5

Projectes d'altres entitats (2022)	**19**
Segons convocatòria	
Convocatòries europees	1
Convocatòries estatals	4
Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	10
Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	4
Segons zona d'estudi	
Internacionals	2
Estatals	7
A Catalunya	10

Finançament competitiu MIRMED (2022)	693.315,49 €
Comissió Europea (MSCA)	-
Estat	229.040,00 €
Ministeri de Ciència - AEI	64.800,00 €
Projectes I+D	-
Ramón y Cajal	-
Juan de la Cierva	64.800,00 €
Ministeri d'Universitats (FPU)	164.240,00 €
FECYT	-
Generalitat de Catalunya	447.477,49 €
AGAUR	165.916,02 €
Beatriu de Pinós	144.300,00 €
Programa Investigo	-
FI-DGR	21.616,02 €
Departament de Cultura (Quadriennals)	281.561,47 €
Fundacions i altres entitats	16.798,00 €
Fundación PALARQ	14.298,00 €
Fund. Privada Mútua Catalana	2.500,00 €

Finançament competitiu MIRMED (2022), segons objecte del projecte	693.315,49 €
Projecte de recerca	281.561,47 €
Contractes postdoctorals	209.100,00 €
Contractes predoctorals	185.856,02 €
Contractes personal tècnic	-
Altres	16.798,00 €

GIAP

Grup d'Investigació en Arqueologia del Paisatge

Coordinadors: **Josep Maria Palet** i **Hèctor A. Orengo** (ICREA-ICAC)

Creat l'any 2004, va ser reconegut com a grup emergent per l'AGAUR l'any 2009 (SGR1219). Entre els anys 2014 i 2021 va formar part del GRC MIRMED (2014 SGR 1197 i 2017 SGR 970). Ara ha estat reconegut per l'AGAUR com a Grup de Recerca Consolidat de la Generalitat de Catalunya amb número d'expedient 2021 SGR 00992.

L'objectiu principal de recerca és el desenvolupament d'estudis interdisciplinaris i diacrònics del paisatge que permetin caracteritzar les interaccions socioambientals i la formació de paisatges culturals a partir d'anàlisis arqueomorfològiques, arqueològiques i històriques, bioarqueològiques, paleoambientals, espacials i computacionals.

Equips

Arqueologia dels paisatges culturals i paleoambient

IP
Josep Maria Palet

Membres
Alfredo Mayoral Pascual
Merkourios Georgiadis
Valentina Pescini
Jesús Martínez
Arnau Carbonell Puigventós
Marta Flórez Santasusana
Graham Jones
M.Jesús Ortega Pérez
Pablo Medina Gil
Sergio Badenes

Bioarqueologia (arqueozoologia i arqueobotànica)

IP
Alexandra Livarda i Lídia Colominas

Membres
Charlotte Diffey
Patricia Vandorpe
Federica Riso
Laura Strolin
Theoni Baniou
Abel Gallego Valle
Michael Wallace
Alexandra Kriti

Arqueologia computacional

IP
Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC)

Membres
Arnau Garcia Molsosa
Francesc Cecilia Conesa
Toby Wilkinson
Efrosyni Boutsikas
Nazarij Buławka
Faidon Moudopoulos-Athanasiou
Navjot Kour
Pangambam Sendash Singh
Giannis Apostolou
Konstantina Venieri
Iban Berganzo Besga

	Total	1r ponent ICAC	1r ponent ICAC dona
Articles (JCR, Scopus, Carhus+A)	12	8	1
Articles (Carhus+B, C i D)	0	0	0
Articles en altres revistes	0	0	0
Articles en actes de congrés	5	4	1
Llibres	0	0	0
Capítols de llibre	1	0	0
Total	**18**	**12**	**2**

	Total	1r ponent ICAC	1r ponent ICAC dona
Projectes GIAP (2022)	**26**	**14**	**12**
Segons convocatòria			
Convocatòries europees	7	4	3
Convocatòries estatals	7	4	3
Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	5	1	4
Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	7	5	2
Segons zona d'estudi			
Internacionals	21	12	9
Estatals	1	0	1
A Catalunya	4	2	2
Segons via de finançament			
Competitius	20	9	11
No Competitius	6	5	1

Projectes d'altres entitats (2022)	**20**
Segons convocatòria	
Convocatòries europees	8
Convocatòries estatals	1
Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	3
Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	8
Segons zona d'estudi	
Internacionals	9
Estatals	4
A Catalunya	7

Finançament competitiu GIAP (2022)	1.690.413,29 €
Comissió Europea (MSCA)	874.084,80 €
Estat	606.950,00 €
Ministeri de Ciència - AEI	577.550,00 €
Projectes I+D	151.250,00 €
Ramón y Cajal	296.700,00 €
Juan de la Cierva	129.600,00 €
Ministeri d'Universitats (FPU)	-
FECYT	29.400,00 €
Generalitat de Catalunya	202.063,49 €
AGAUR	110.771,24 €
Beatriu de Pinós	-
Programa Investigo	66.217,84 €
FI-DGR	44.553,40 €
Departament de Cultura (Quadriennals)	91.292,25 €
Fundacions i altres entitats	7.315,00 €
Fundación PALARQ	7.315,00 €
Fund. Privada Mútua Catalana	-

Finançament competitiu GIAP (2022), segons objecte del projecte	1.690.413,29 €
Projecte de recerca	271.942,25 €
Contractes postdoctorals	1.300.384,80 €
Contractes predoctorals	44.553,40 €
Contractes personal tècnic	66.217,84 €
Altres	7.315,00 €

ArPA-LIRA

Grups de Recerca 3

Arqueologia de les Produccions Artístiques, Literàries i Iconogràfiques i la seva Recepció de l'Antiguitat als nostres dies

Coordinadora: **Diana Gorostidi Pi** (URV-ICAC)

Aquest nom vol recollir l'esperit de dos grups que fins ara havien treballat de manera paral·lela, però amb un important punt de contacte i interès comú compartit: la documentació antiga per a la recerca arqueològica; i les fonts literàries, l'epigrafia, la papirologia i les fonts iconogràfiques.

Tots dos grups de treball sorgeixen d'equips de recerca consolidats amb seu a l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA), més nombrós i articulat, centrat en l'estudi de l'explotació i us dels materials lapidis a l'Antiguitat; i Literatura, Iconografia i Recepció de l'Antiguitat (LIRA), té, en canvi, un caràcter marcadament filològic, però amb una línia de recerca especialitzada també en l'anàlisi de les evidències materials, iconogràfiques, papirològiques i epigràfiques.

Temàtiques de recerca

- Arqueometria dels materials lapidis i pedreres històriques
- Tallers de les produccions lapídies: suports epigràfics i escultura
- Riquesa, prestigi i simbolisme dels recursos naturals
- Les fonts textuals i iconogràfiques
- Epigrafia i papirologia
- La recepció de l'antiguitat a la literatura i les arts

Equip

IP
Diana Gorostidi Pi (URV-ICAC)

Investigadors/es sènior
Anna Gutiérrez Garcia-Moreno
Montserrat Claveria (CU-UAB)
Jesús Carruesco (URV-ICAC)

Investigadors/es postoctorals
Marie-Claire Savin (ICAC-UAB)
Simona Perna
Jordi Oliver

Investigadors predoctorals
Laura Galán
Marta Nicolás (URV)
Saray Garcia (UAB)
Teresa Buey (URV)
Hugo Feliu
Andrea Collado

Col·laboradors externs
Isabel Rodà de Llanza (UAB-ICAC)
Pilar Lapuente Mercadal (UniZar)
Isabelle Pianet (IRAMAT, Bordeus)
Virginia García-Entero (UNED)
Maria-Pia Darblade
Serena Vinci (UNED)
Adalberto Ottati (UPO)
Silvia González Soutelo (UAM)
Begoña Soler
J. Antonio Antolinos
Marta Moreno (UAB)
Piero Berni
F. Xavier Riu (UB)
Jaume Pòrtulas (UB)
Montserrat Reig Calpe
Antoni González Sanmartí
Alejandra Guzmán Almagro (UB)
Marta García Morcillo (Univ. Durkham)
Pablo Varona (Univ. Perugia)
Lucio Lauri (La Sapienza - URV)
Sílvia Llobet (ABAC)
Pau Sabaté
Ana Fernández Iglesias (URV)

	Total	1r ponent ICAC	1r ponent ICAC dona
Articles (JCR, Scopus, Carhus+A)	2	2	1
Articles (Carhus+B, C i D)	1	1	1
Articles en altres revistes	2	2	1
Articles en actes de congrés	0	0	0
Llibres	3	3	1
Capítols de llibre	14	12	6
Total	**22**	**20**	**10**

	Total	1r ponent ICAC	1r ponent ICAC dona
Projectes ArPA-LIRA (2022)	**4**	**3**	**1**
Segons convocatòria			
Convocatòries europees	1	1	0
Convocatòries estatals	3	2	1
Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	0	0	0
Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	0	0	0
Segons zona d'estudi			
Internacionals	2	2	0
Estatals	2	1	1
A Catalunya	0	0	0
Segons via de finançament			
Competitius	4	3	1
No Competitius	0	0	0

	Total
Projectes d'altres entitats (2022)	**8**
Segons convocatòria	
Convocatòries europees	1
Convocatòries estatals	3
Convocatòries de la Generalitat de Catalunya	1
Convocatòries d'altres entitats i/o institucions	3
Segons zona d'estudi	
Internacionals	1
Estatals	3
A Catalunya	4

Finançament competitiu ArPA-LIRA (2022)	66.217,84 €
Comissió Europea (MSCA)	-
Estat	-
Ministeri de Ciència - AEI	-
Projectes I+D	-
Ramón y Cajal	-
Juan de la Cierva	-
Ministeri d'Universitats (FPU)	-
FECYT	-
Generalitat de Catalunya	66.217,84
AGAUR	-
Beatriu de Pinós	-
Programa Investigo	66.217,84
FI-DGR	-
Departament de Cultura (Quadriennals)	-
Fundacions i altres entitats	-
Fundación PALARQ	-
Fund. Privada Mútua Catalana	-

Finançament competitiu ArPA-LIRA (2022), segons objecte del projecte	66.217,84 €
Projecte de recerca	-
Contractes postdoctorals	-
Contractes predoctorals	-
Contractes personal tècnic	66.217,84
Altres	-

Ciència oberta

El 19 de setembre es va formalitzar la signatura del conveni entre l'ICAC, la Institució CERCA i el Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya per a la participació en el Repositori de Dades de Recerca (CORA.RDR).

Gestió de les dades de recerca FAIR

El **Repositori de Dades de Recerca** (**CORA.RDR**) és una plataforma federada i multidisciplinària gestionada pel CSUC, que permet a les universitats i centres de recerca de Catalunya publicar les seves dades d'investigació seguint els principis FAIR i les directrius de l'European Open Science Cloud (EOCS). Els seus objectius són augmentar l'eficàcia i la transparència de la recerca mitjançant la ràpida difusió de les dades i facilitar la seva reutilització.

Plans de gestió de dades de recerca (DMP)

L'eiNa DMP és la plataforma del CSUC que facilita la creació de plans de gestió de dades per als projectes finançats pel programa Horitzó Europa, l'European Research Council de la Comissió Europea o el Plan Estatal, entre d'altres. Durant l'any 2022 es van donar d'alta 5 persones sota la filiació ICAC.

L'ICAC vol fer un pas endavant en la implementació de la seva estratègia de ciència oberta fent-la extensiva també a l'alumnat de Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica Aplicada. Recerca i Transferència (MACA) i per això, s'ha creat la *Guia per elaborar un Pla de gestió de dades dels TFM* i durant el 2023 està previst fer-ne una formació especial.

ICAC Repositori de Dades de Recerca (CORA.RDR)

21 DATASETS
7 % del total al CORA. RDR (328)

4.242 DESCÀRREGUES
15 % del total al CORA. RDR (28.107)

17 INVESTIGADORS
1 % del personal investigador ICAC (99)

Portal de la recerca

El Portal de la Recerca (CORA.PRC) és una plataforma que té com a objectiu visualitzar i difondre des d'una única plataforma tota la recerca que es duu a terme a Catalunya, per facilitar l'accés obert a la producció científica. Actualment, participen totes les universitats catalanes i centres CERCA. Els continguts de l'ICAC al CORA.PRC són de 99 investigadors i investigadores, 1.922 publicacions, 35 tesis, 8 grups de recerca i 180 projectes.

Recercat i altres repositoris d'accés obert

La difusió de les col·leccions editades per l'ICAC continua creixent i fruit d'un acord signat entre l'ICAC i la URV l'any 2019, les publicacions també es troben disponibles al Repositori Institucional de la Universitat.

Enguany s'ha arribat als 21 datasets publicats (7% del total al CORA.RDR), els quals han obtingut un total de 4.261 descàrregues (15% del total al CORA.RDR). En aquests conjunts de dades participa un 17% de la nostra plantilla investigadora.

Disseminació

Durant 2022 l'ICAC ha organitzat nou activitats científiques i n'ha coorganitzat quatre amb altres institucions. Cal destacar l'organització del Congrés Internacional *Dolia ex Hispania*: els *dolia* a les províncies d'Hispania en època romana; la consolidació del Cicle de webinars Recent Advances in the Study of the Ancient Mediterranean, coordinat pel grup GIAP, que el 2022 ha dut a terme quatre sessions (en línia), de febrer a juny; i els seminaris científics *Magnificentia et Luxus* i Comitents i Oficines, coordinats pel grup ArPA.

També, s'han fet quatre defenses de tesis doctorals, dues d'elles escrites en català. Conjuntament amb la Universitat Rovira i Virgili, d'altra banda, es va celebrar la sisena edició del Congrés Tarraco Biennal, guardonat amb el Premi Tarraco Biennal de l'Ajuntament de Tarragona.

El personal investigador de l'ICAC ha participat en més de 100 activitats científico-tècniques, amb un nombre destacat de ponències i comunicacions en congressos internacionals.

Activitats cientificotècniques del personal investigador de l'ICAC	Total	1r ponent ICAC	1r ponent ICAC dona
Ponències	32	28	22
Comunicacions	32	25	11
Conferències	20	19	5
Pòster	10	7	6
Xerrada Científica	6	6	6
Altres	10	10	5
Total	**110**	**95**	**55**

Premi Tarraco Biennal

L'Ajuntament de Tarragona ha atorgat el Premi Tarraco a la defensa del Patrimoni Mundial al Congrés Internacional Tarraco Biennal, que organitzen conjuntament l'ICAC i la URV. L'acte de lliurament es va celebrar el 30 de novembre. L'èxit del congrés és un bon exemple del contacte permanent entre totes les institucions per treballar dia a dia pel patrimoni de la ciutat de Tarragona i en reafirma la capitalitat de l'arqueologia a nivell de país.

Activitats cientificotècniques de l'ICAC	
Congressos	3
Seminaris	7
Lectures de tesi doctoral	4
Cursos	2
Total	**16**

Plataformes científiques

CERCAGINYS

L'ICAC disposa de diversos laboratoris científics i infraestructures tècniques per a desenvolupar la seva recerca i col·laborar amb altres centres i institucions.

Des de 2022, aquestes plataformes científiques estan integrades al portal CERCAGINYS, una iniciativa de la Institució CERCA que facilita l'accés a les infraestructures científiques i tècniques dels 41 centres CERCA.

Laboratori d'arqueologia computacional

Dona suport a investigadors interessats en el desenvolupament d'aplicacions computacionals per a l'estudi del passat: aplicacions geoespacials (teledetecció i SIG), geoestadística, reconstrucció 3D i modelització, anàlisi de xarxes, simulació i aplicacions d'intel·ligència artificial (*machine learning*, *deep learning*).

Responsable

Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC)

Equipament

· Servidor adaptable a diferents tipus d'operacions computacionals i tractament de dades (Supermicro 4U Dual AMD EPYC 32, 500GB RAM, 2 GPUs Nvidia A40 amb 48GB cadascuna)
· Ordinadors especialitzats en fotogrametria i SIG (amb 64 GB de RAM i GPUs Nvidia de 12 GB de RAM cadascuna)
· Escàner òptic A3 per fotogrametria
· Escàner 3D metrològic automatitzat d'alta resolució (submil·limètric)

Laboratori de bioarqueologia

Dona suport a l'estudi de material bioarqueològic (fauna, llavors, carbons, etc.). Les seves instal·lacions s'utilitzen per a la docència i la recerca a nivell nacional i internacional. Compta amb col·leccions de referència d'ossos d'animals i de llavors per a l'estudi del material arqueològic, així com atles de referència i equipament de microscòpia òptica i escàners. Disposa d'una zona bruta on rentar i flotar el material, i d'una zona neta on dur a terme la seva classificació i anàlisi.

Responsable de la secció d'arqueobotànica

Alexandra Livarda

Responsable de la secció d'arqueozoologia

Lídia Colominas

Equipament

· Col·leccions de referència d'ossos d'animals i de llavors
· Nevera i congelador per a l'emmagatzematge i preservació de les restes bioarqueològiques que ho necessitin
· Microscopi i lupes binoculars
· Escàner i càmeres digitals
· Balances de precisió
· Morters d'àgata

Laboratori de microscòpia i materials lítics

Dona suport als estudis i serveis de la Unitat d'Estudis Arqueomètrics de l'ICAC (UEA)

Responsable

Marie-Claire Savin (ICAC-UAB)

Equipament

· Microscòpia
· Lupa ZEISS Stemi 2000-C
· Càmera SPOT Insight 2 Mp CCD per a la lupa microscopi binocular amb programari SPOT Advanced (4.0.5)
· Microscopi de llum polaritzada NIKON Eclipse 50iPOL, a 30x, 60x i 150x
· Microscopi de llum polaritzada NIKON Eclipse 50iPOL, a 30x, 60x i 150x, amb un dispositiu acoblat CITL CL8200 Mk5-1
· Microscopi de llum polaritzada NIKON Eclipse 50iPOL, a 30x, 60x i 150x, amb un detector de raigs X Amptek Axis SDD acoblat
· Càmera NIKON DS-Fi2 amb el suport del programari de tractament d'imatge NIS-Elements D
· Material per al mostreig de peces arqueològiques i de pedreres
· Material per a la preparació de mostres per fer de anàlisis d'isòtops estables de C i O

Formació avançada

Formació avançada

Màster en Arqueologia Clàssica

El Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica Aplicada. Recerca i Transferència (MACA) ha celebrat la seva primera edició el curs 2022-2023, organitzat per la URV, l'ICAC i la UAB. Té per objectiu la formació avançada en arqueologia clàssica, amb un marc metodològic rigorós i una orientació a la professionalització s.

La nova proposta de màster s'adreça a persones titulades en l'àmbit de l'arqueologia, els estudis clàssics, la història de l'art, la història, l'antropologia i l'arquitectura, entre d'altres, que volen formar-se en nous camps professionals de l'arqueologia i especialitzar-se en tècniques i metodologies capdavanteres; com ara els sistemes d'informació geogràfica i la intel·ligència artificial, l'arqueometria lapídia, l'anàlisi de restes bioarqueològiques o la creació de models 3D a partir de restes arquitectòniques.

El nou programa de màster ofereix tres itineraris d'optatives, que permeten conèixer les diferents vessants de l'arqueologia i especialitzar-se en arqueologia del paisatge, arqueologia de l'arquitectura, o arqueologia de la cultura material.

El MACA té un format semipresencial. Concentra les sessions presencials en les activitats pràctiques i de laboratori, mentre que les classes teòriques s'imparteixen en línia a través del campus virtual de la URV (Moodle).

Les activitats pràctiques i d'especialització es duen a terme als laboratoris i instal·lacions de les tres institucions que participen en el màster (URV, ICAC, UAB), de manera que la mobilitat està garantida i l'alumnat podrà conèixer els tres centres de primera mà.

Hi ha la possibilitat de gaudir de programes de beques propis de les diferents institucions participants. En la seva primera edició (curs 2022-2023) el MACA ha comptat amb un total de 23 alumnes.

Programa d'iniciació a la recerca (PIR)

El programa va dirigit als estudiants del màster en Arqueologia Clàssica, per tal de completar la seva formació avançada en l'aplicació de tècniques i tecnologies científiques capdavanteres en arqueologia mitjançant la col·laboració en els grups de recerca de l'ICAC i, alhora, permetre'ls acréixer els seus coneixements pràctics en el món de l'arqueologia clàssica.

S'obrirà el mes de febrer de 2023, amb un nombre màxim de participants de 8 estudiants.

Doctorat en Arqueologia Clàssica i altres programes

La formació avançada té continuïtat en el Doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB), coordinat per la URV. Els investigadors i investigadores de l'ICAC, a més de dirigir tesis en el marc d'aquest programa de doctorat, també en dirigeixen d'altres pertanyents a diversos programes de doctorat aliens a l'Institut.

Direcció de tesis per investigadors/es de l'ICAC durant 2022

	Tesis llegides	Tesis en curs	Total
Programa doctorat en Arqueologia Clàssica	4	30	34
Altres programes de doctorat	0	4	4
Total	**4**	**34**	**38**

Tesis doctorals llegides a l'ICAC el 2022 o dirigides per personal investigador de l'ICAC

* Tesi matriculada en un altre programa de doctorat

Doctorand/da	Títol de la tesi	Direcció	Data de la defensa
Abel Gallego	Pràctiques ramaderes al nord-est de la Tarraconense durant la tardoantiguitat (segles IV-VIII): aproximació arqueozoològica a l'explotació i l'alimentació del bestiar	Lídia Colominas i Josep M. Palet	24/03/2022
Raúl Aranda	Explotación, usos y difusión de rocas ornamentales (marmora) entre la antigüedad tardía y la alta edad media en la mitad norte de la Península Ibérica	Virginia García-Entero (UNED) i Anna Gutiérrez	06/05/2022
Jordi Oliver	L'aprovisionament i ús de roques constructives i ornamentals a la ciutat de Girona des de la seva fundació fins a mitjan segle XI	Anna Gutiérrez	13/05/2022
Julio C. Ruiz	Esculturas romanas exentas y en relieve procedentes de Tarragona	José M. Noguera (UM) i Ricardo Mar (URV)	01/07/2022

Tesis doctorals en curs dirigides per personal investigador de l'ICAC

Doctorand/da	Títol de la tesi	Direcció
Giannis Apostolou	Advancing the development of automated intensive archaeology survey: application to case studies from Greece	Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC)
Javier Atienza	La explotación de canteras locales en época romana y la producción de columnas y otros elementos arquitectónicos y decorativos pétreos en las ciudades romanas de la provincia de Cuenca	Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i Anna Gutiérrez
Sergi Badenes	El paisatge històric de la Plana de Castelló: origen, evolució i estructuració d'un espai litoral entre la protohistòria i la baixa edat mitjana (s. V-XIV aC)	Josep M. Palet i Ferran Arasa (UV)
Theoni Baniou	Exploring Roman tastes: an archaeobotanical and network analysis approach to the investigation of food plant access, commerce and social identities	Alexandra Livarda
Iban Berganzo	Development of new Machine Learning and Deep Learning methods for the detection of archaeological sites using satellite Big Data	Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC) i Felipe Lumbreras (CVC)
Laura Bricio	Antropologia dels espais agropecuaris al curs inferior de l'Ebre durant la protohistòria	Jordi Diloli (URV)
Teresa Buey	La participación de las mujeres libertas en el sistema honorifico en el Occodente romano (provincias Hispania, Galia e Italica)	Diana Gorostidi (URV-ICAC) i Viriginia García-Entero (UNED)
Òscar Caba	Métrica del orden corintio tardoantiguo	Eva Subias (URV) i Ignacio Fiz (URV-ICAC)

Doctorand/da	Títol de la tesi	Direcció
Òscar Caldés	¿Decadencia, mantenimiento o adaptación? Moneda y contexto arqueológico entre el Ebro y el Júcar durante la Antigüedad Tardía (c. 409-714 d.C.)	Josep M. Macias i Ruth Priego (Univ. Sevilla)
Ernest Capella	Pràctiques rituals a l'edat del ferro entre el Garraf i el Millars (s. VII-I ANE)	Jordi Diloli (URV) i Samuel Sardà (URV)
Arnau Carbonell	Estructuració del territori i dinàmiques d'ocupació dels espais altimontans pirinencs orientals. Un estudi arqueomorfològic entre la plana de la Cerdanya i l'alta muntanya	Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC)
Antoni Corrales	Activitats artesanals al nord-est peninsular de la protohistòria a la romanització (s. III aC – I/II dC)	M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)
Ivan Cots	Arquitectura i urbanisme ibèric al nord-est peninsular: models i representació digital	Jordi Diloli (URV)
Oriol Cuscó	Caracterització de les fortificacions ibèriques a Catalunya	M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)
Hugo Feliu	Els pedestals tripartits de Tarraco: definició, difusió i evolució d'un model epigràfic	Diana Gorostidi (URV-ICAC)
Clara Forn	Baetulo, ciutat i suburbia; anàlisi espacial i evolució històrica	Josep Guitart (UAB-ICAC)
Karen Fortuny	Arquitectura de la antigüedad tardía en el nordeste hispánico: procesos, técnicas y materiales edilicios de una sociedad en transformación	Josep M. Macias i A. Pizzo (CSIC-EEHAR)
Laura Galán	Els revestiments marmoris a la Hispania Tarraconensis: materials, models i tallers a partir dels opus sectilia i altres decoracions pavimentals i parietals	Begoña Soler (UM-ICAC) i Anna Gutiérrez
David Jimeno*	El món funerari indígen al nord-est de la península Ibèrica entre els segles VIII i I aC	M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Jaume Noguera (UB) i D. López (Univ. Bordeaux)
Alexandra Kriti	Feeding the gap: a modern experimental cultivation project towards the creation of new tools to explore agriculture in the past	Alexandra Livarda
Valentina Livi	Le terrecote architectoniche della colonia romana di Minturnae, Italia. Sistemi decorativi, modelli, produzione	Josep Guitart (UAB-ICAC) i S. Tortorella (Univ. La Sapienza)
Pere Manel Martín	La documentació geomètrica i gràfica del patrimoni arqueològic: un canvi de paradigma en el segle XXI. Metodologia i noves perspectives acadèmiques	Ignacio Fiz (URV-ICAC)
Pablo Medina	Territorio y poblamiento entorno al oppidum/ municipium de Lesera (Forcall, Castelló)	Josep M. Palet i Ferran Arasa (UV)
Paola Merciai	From terrifying Gorgons to Beautiful Gorgons: iconography, composition and narrative of a myth in context	Jesús Carruesco (URV-ICAC)
Marta Momblant*	Mite i llegenda en l'escena operística contemporània a Catalunya	Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Diana Gorostidi (URV-ICAC)

Doctorand/da	Títol de la tesi	Direcció
Andreu Muñoz	Articulación y proyección del espacio litúrgico hispano: el culto cristiano y sus escenarios físicos en la Antigüedad Tardía	Josep M. Macias
Marta Nicolás	La iconografia del coro y el espacio público en la Grecia antigua	Jesús Carruesco (URV-ICAC)
Luisa Pérez	La crisis siria y el expolio del patrimonio	Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)
Andrea Carolina Quero*	Apocalipsis digital: análisis mitocrítico sobre las narrativas del fin del mundo en videojuegos de fantasía (1990-2020)	Jesús Carruesco (URV-ICAC) i V. Navarro (UPF)
Josep Ros	Les fundacions romanes de Iesso, Aeso i Ilerda. Estudi dels antecedents i l'establiment de nous assentaments urbans en un espai indígena	Josep Guitart (UAB-ICAC)
Maria Rueda	La producción de dolia y los sistemas de almacenamiento en Hispania Citerior	Ramon Járrega i Joaquim Tremoleda (MAC Empúries)
Pablo Varona*	Mulieres fluminum. Prosopografia e ruoli sociali femminili nelle città della Valle Umbra (s. I a.C. - III d.C.)	G. L. Grassigli (Univ. Perugia) i Diana Gorostidi (URV-ICAC)
Konstantina Venieri	Computational approaches to the long-term reconstruction of past Thessalian landscapes	Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC) i Arnau Garcia-Molsosa

* Tesi matriculada en un altre programa de doctorat

Serveis

Unitat d'Estudis Arqueomètrics

La Unitat d'Estudis Arqueomètrics de l'ICAC s'orienta específicament a l'estudi interdisciplinari, des d'un punt de vista historicoarqueològic i arqueomètric, de les restes patrimonials (arqueològiques, escultòriques, epigràfiques o arquitectòniques) elaborades en marbres i altres roques. Treballa, també, en l'optimització de les tècniques analítiques a fi de valorar-ne la utilitat i rendibilitat arqueomètrica.

1. Col·laboracions científiques

Projecte de recerca I+D MARMOR, finalitzat el mes de setembre de 2022.

Projectes MARMOR i SULMARE: estudi de procedència de diverses peces arqueològiques del Museu de Badalona; estudi de diverses peces de *greco scritto*, estudi de diversos retrats al Museu d'Arqueologia de Catalunya (MAC-Barcelona); recopilació de la bibliografia existent sobre el tema de la destrucció de les estàtues i creació d'una base de dades Zotero el lliure accés.

Projecte CONDITORIA HISPANIAE: estudi de procedència de diverses sarcòfags al MAC Barcelona i dels sarcòfags de marbre encastats als murs laterals del prebisteri de la basílica de Sant Félix de Girona.

Projecte AQUITANIA ORNATA: Estudi de procedència de diverses peces arqueològiques a Saintes, Angoulême i Chassenon (França); participació a la redacció de l'informe del segon any del PCR (projecte col·lectiu d'investigació).

Estudi de procedència de diverses peces arqueològiques procedents dels jaciments Los Bañales (Uncastillo, Zaragoza) i Santa Criz de Eslava (Eslava, Navarra), per a la publicació del proper volum de la publicació *Corpus Signorum Imperi Romani* (CSIR, Corpus d'Escultures de l'Imperi Romà).

Anna Gutiérrez Garcia-M. és la directora de la Unitat d'Estudis Arqueomètrics de l'ICAC.

2. Suport al personal investigador i serveis a institucions públiques, nacionals i estrangeres, i a empreses privades relacionades amb la gestió del patrimoni, l'arqueologia o la restauració

Estudi de deu peces de marbre del Museu del Prado i deu peces del jaciment de la Verrerie de Trinquetaille conservades al Musée Départemental Arles Antique (MDAA).

Valoració dels paviments d'Empúries, en col·laboració amb l'investigadora predoctoral Sílvia Llobet i Font (ÀBAC Conservació-Restauració SL).

3. Gestió, manteniment i ampliació del fons de referència de l'ICAC-LEMLA mitjançant la localització i estudi de noves pedreres

Reorganització de les col·leccions del LEMLA.

Prospeccions de les pedreres d'Alcover (Alcover i Mont-ral) i de la pedrera de Sant Martí d'Empúries.

Continuació dels desenvolupaments metodològics amb Isabelle Pianet i Pilar Lapuente sobre l'ús de la ressonància magnètica nuclear en preguntes de procedència del marbre.

Proves per al desenvolupament de protocols ràpids i no destructius que es puguin dur a terme *in situ*, en col·laboració amb el MNAT sobre el mosaic de Peixos.

4. Optimització de les tècniques analítiques i desenvolupament de nous protocols metodològics

Continuació dels desenvolupaments metodològics amb Isabelle Pianet i Pilar Lapuente sobre l'ús de la ressonància magnètica nuclear en preguntes de procedència del marbre.

Proves per al desenvolupament de protocols ràpids i no destructius que es puguin dur a terme *in situ*, en col·laboració amb el MNAT sobre el mosaic de Peixos.

5. Docència, divulgació, transferència de coneixements i publicació dels resultats en lliure accés

Revisió de bases de dades i creació d'un mapa sobre la plataforma web de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) InstaMaps (www.instamaps.cat).

Col·laboració en la gravació del documental dut a terme per Julio Mediero (Institut Narcís Oller, Valls) i un grup d'estudiants de la mateixa institució.

Curs d'introducció al problema de la procedència dels marbres, en el marc del Màster en Arqueometria de la Universitat de Bordeaux Montaigne M1.

Visita dels estudiants d'Història de la Universitat de Lleida (UdL) en el marc d'una assignatura impartida per la professora Maribel Panosa.

Centre de documentació i Biblioteca

El Centre de documentació i biblioteca de l'ICAC disposa d'un fons documental integrat per monografies, publicacions periòdiques, materials audiovisuals i bases de dades. Aquest fons ofereix també cinc col·leccions singulars: el llegat del Dr. Pere de Palol (†), l'arxiu personal del Dr. Jordi López Vilar, la biblioteca del Dr. Antonio Peña Jurado (†), part de la biblioteca del Dr. Simon Keay (†) i la biblioteca i el llegat fotogràfic del Dr. Gustav A. Gamer (†).

Gestió dels fons de l'ICAC

El fons compta amb 124.880 ítems, dividits en quatre àrees: bibliogràfica (25.208 ítems); llegats històrics material iconogràfic (65.719 ítems); llegats històrics material textual (33.507 ítems) i arxiu administratiu (446 ítems).

Al llarg de l'any 2022 la biblioteca ha augmentat un 0,83 % el nombre de documents.

S'ha finalitzat la catalogació del **Fons Dr. Antonio Peña**, s'ha rebut una donació de llibres de l'Institut Arqueològic Alemany (Espanya) i ha arribat la biblioteca personal vinculada amb Hispània (34 caixes) del Dr. Simon Keay (1954-2021), un arqueòleg britànic especialitzat en arqueologia dels ports, el comerç, l'urbanisme i el canvi cultural a la Mediterrània, i membre del Consell Científic Assessor de l'Institut (2010-2021).

L'arxiu històrico-administratiu de l'Institut ha incrementat en un 12 % el nombre de documents.

S'ha finalitzat el registre del **Fons del Dr. Jordi López** Vilar, el qual inclou documentació dels anys noranta d'excavacions dutes a terme a la plaça de la Font i al conjunt arqueològic cristiano-visigòtic del Francolí a Tarragona. El fons total consta de 3.274 ítems.

El **Fons del Dr. Pere de Palol** continua sent motiu de consulta pel personal investigador d'arreu. En total s'han consultat 1.540 documents. Destaca la inclusió de la fitxa del Dr. Palol al lloc web *Traces of archaeological knowledge generation. Propylaeum-VITAE - an instrument for the history of science in archaeology* (un projecte finançat per la Deutschen Forschungsgemeinschaft) i la biografia de Mercè Montañola i Garriga al lloc web del projecte ArqueólogAs (PID2019-110748GB-I00).

Servei de préstec

El servei de préstec ha dut a terme 86 transaccions, un 64 % de les quals pertanyen a peticions externes.

Intercanvi de publicacions

L'ICAC duu a terme un servei d'intercanvi de publicacions amb 262 centres, fet que resulta fonamental per a l'increment del fons bibliogràfic de l'ICAC i l'augment de la visibilitat de les publicacions de l'institut.

La distribució total de 2022 ha estat de 1.527 exemplars, un 30 % dels quals s'han enviat a 84 institucions (74 nacionals i 10 internacionals) gràcies a l'ajut a la cultura concedit per la Fundació Privada Mútua Catalana per un import de 1.500.

Lydia Gil i Jordi López han coordinat l'ajut a la cultura concedit per la Fundació Privada Mútua Catalana.

Publicacions ICAC

Publicacions ICAC

L'ICAC disposa d'un servei de publicacions a través del qual dona a conèixer la tasca investigadora, pròpia i aliena, en el camp de l'arqueologia clàssica en sentit ampli.

L'ICAC figura al rànquing d'editorials de llibres científics SPI (Scholarly Publishers Indicators), en l'àmbit d'arqueologia i prehistòria, que publica el Centro de Ciencias Humanas y Sociales (CSIC), basant-se en l'opinió d'experts espanyols en Humanitats i Ciències Socials.

Des de 2021, l'ICAC compta amb dues col·leccions pròpies: la col·lecció digital Trama, amb nou volums editats, i la col·lecció impresa Documenta, amb 31 volums editats. L'ICAC també coedita i col·labora en publicacions d'altres entitats.

Les publicacions de 2022 han estat:

Tarracròpolis. Un viatge de 2.000 anys d'història

Josep Maria Macias i **Andreu Muñoz Melgar** (editors). Coedició de l'ICAC amb el Museu Bíblic Tarraconense.

La publicació, divulgativa, recull els continguts, les peces museístiques, les imatges, les reconstruccions arquitectòniques i un conjunt de reproduccions en 3D que formen part de l'espai d'interpretació Tarracròpolis, ubicat a la seu del Museu Bíblic Tarraconense (Tarragona).

Tarracròpolis narra el fenomen de transformació topogràfica i urbanística d'una ciutat històrica que tingué, dalt del seu turó costaner, l'epicentre polític i religiós d'una capital provincial romana i, més endavant, de la seu metropolitana i primada de l'Església hispana.

Sant Fructuós de Tarragona. Aspectes històrics i arqueològics del seu culte, des de l'antiguitat fins a l'actualitat

Andreu Muñoz Melgar. Coedició de l'ICAC amb Sant Pacià Books.

El llibre recull una visió transversal i actualitzada de la història dels màrtirs de Tàrraco, les petjades arqueològiques que han deixat i l'expansió del seu culte al llarg dels segles. La publicació és el resultat del treball de tesi doctoral de l'investigador adscrit a l'ICAC Andreu Muñoz Melgar, que va defensar públicament la seva tesi a l'ICAC el setembre de 2013.

La publicació forma part de la col·lecció "Studia Archaeologiae Christianae" de Sant Pacià Books (Ateneu Universitari Sant Pacià) i s'ha editat amb la col·laboració de l'Associació Cultural Sant Fructuós. Amb aquest llibre, ja són quatre els volums de la col·lecció de SPB, dos dels quals han estat una coedició amb l'ICAC.

Actes V Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic Tarraco Biennal. Arqueologia dels sistemes portuaris

Ada Lasheras, **Joaquín Ruiz de Arbulo**, **Patricia Terrado** (editors científics). Coedició de l'ICAC amb la Universitat Rovira i Virgili.

El V Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic Tarraco Biennal es va celebrar a Tarragona els dies 24 a 27 de novembre de l'any 2021. Les actes del congrés recullen la vintena de ponències que s'hi van presentar, a càrrec d'especialistes de diferents països i centres de recerca de Catalunya i Espanya, França, Italia, Regne Unit, Luxemburg, Àustria i Polònia.

La temàtica general dels articles versa sobre l'organització dels grans ports, entesos com a espais interconnectats a nivell local i regional mitjançant les xarxes de redistribució de cabotatge, així com les grans rutes marítimes, amb un paper essencial en el transport de tot tipus de persones, productes i idees al llarg del Mediterrani.

Titvli-Imagines-Marmora. Materia y prestigio en mármol

Diana Gorostidi Pi i anna Gutiérrez Garcia-Moreno (eds.). Coedició de l'ICAC amb Publicacions CSIC.

El volum recull la confluència dels resultats de diversos projectes de recerca dirigits per les editores científiques de la publicació. Es tracta d'una sèrie de treballs sobre l'explotació, ús i significat del *marmor* a Roma i *Hispania*, reunits com a homenatge a la professora Isabel Rodà de Llanza. El seu origen rau a la reunió científica internacional *Barcino-Tarraco-Roma. Poder i prestigi en marbre*, celebrada al Museu d'Història de Barcelona el novembre de 2019.

El volum gira al voltant de l'estudi del marbre i altres roques ornamentals (*marmora*) emprats a l'antiga Roma, amb especial èmfasi en la identificació de les procedències, l'explotació de les pedreres i el seu ús com a suport de nombroses produccions artístiques. En totes elles, les aportacions fetes per la professora Rodà han estat de suma importància i rellevància internacional.

Transferència del coneixement

Consolidació del fòrum romà de *Iulia Livica* com el jaciment de referència als Pirineus

El 2022 s'ha signat un conveni de col·laboració per als pròxims quatre anys (2022-2025) i que donarà continuïtat als treballs d'excavació del fòrum romà *Iulia Libica*, en una etapa que ha de suposar la plena consolidació del jaciment com un dels més importants del país i l'únic del Pirineu. El compromís de les administracions implicades (Generalitat de Catalunya, Diputació de Girona, Ajuntament de Llívia, Universitat Autònoma de Barcelona i Institut Català d'Arqueologia Clàssica) es manté intacte des que l'any 2013 va començar aquest projecte.

Gairebé 100 anys de recerca arqueològica al conjunt monumental de la Catedral de Tarragona

Comença la tercera fase de treballs a la Catedral de Tarragona, un nou projecte que permetrà retornar a la ciutat de Tarragona tot aquest llegat, de coneixement científic i de protecció i recuperació del patrimoni històric. Les actuacions adreçades a la museografia del conjunt de la Catedral facilitaran que el patrimoni arqueològic esdevingui un motor de progrés en la dinamització turística de la ciutat de Tarragona, dotant la Part Alta de Tarragona de nous recursos culturals i turístics.

Disseny i implementació d'un nou curs de formació per a professorat a partir del projecte Tarracròpolis

La proposta és fruit de la col·laboració del Camp d'Aprenentatge amb l'ICAC i el MBT, a partir de la seva recerca sobre l'evolució de l'acròpolis de Tarragona. Amb el títol "Tarracròpolis: un viatge de 2.000 anys d'història a l'acròpolis de Tarragona", el curs s'adreça als i les docents, tant d'Educació Secundària com d'Educació Primària, dels centres educatius del Camp de Tarragona. L'objectiu principal és donar a conèixer la transformació històrica i urbanística de l'acròpolis de Tarragona de forma entenedora als i les docents, per tal que puguin aplicar aquest coneixement a les seves aules. En la seva primera edició, va ser un èxit de matrícula i va cobrir totes les places disponibles.

El projecte ArqueoPirenaia portarà la didàctica i la mediació del patrimoni a la Vall de Núria

ArqueoPirenaia, un nou projecte FECYT de transferència del coneixement que portarà la didàctica i la mediació del patrimoni a la Vall de Núria (*icac.cat*).

El projecte ArqueoPirenaia, finançat per la convocatòria FECYT de 2022, es proposa fer arribar a la ciutadania els resultats dels projectes de recerca en arqueologia del paisatge que l'ICAC ha dut a terme des de 2010 a la Vall de Núria (Queralbs, Girona), un espai singular d'alta muntanya pirenaica. Les accions aprovades es centrenven l'entorn de la Vall de Núria i tenen per objectiu fomentar l'impacte social dels resultats de la recerca del grup GIAP de l'ICAC al territori, introduint de manera pionera la mediació inclusiva del patrimoni cultural. El reconeixement del valor cultural del paisatge constitueix, a més, una eina per a la gestió del territori i contribueix al seu desenvolupament sostenible.

L'elaboració del Pla director de València «la Vella» permetrà la creació d'un gran parc arqueològic de caràcter científic, educatiu i turístic

Els resultats del projecte de recerca al jaciment de València «la Vella» (Riba-roja de Túria, València) han conduït a l'aprovació d'un Pla director, per part de l'Ajuntament de Riba-roja de Túria (i amb la participació de la Diputació de València i la Generalitat Valenciana) que marca les directrius científiques i museogràfiques que han de permetre consolidar la zona com un gran parc arqueològic de caràcter científic, educatiu i turístic, amb l'objectiu de donar a conèixer les interioritats de l'època i fer accessible a tothom l'immens tresor monumental i històric que és València «la Vella».

Divulgació de la ciència

Divulgació de la ciència

L'ICAC col·labora de manera estable amb diverses institucions públiques i centres de recerca en l'organització d'activitats de divulgació de la ciència, majoritàriament en l'àmbit de Tarragona però també arreu de Catalunya.

Programa de ràdio Toquem Pedra

El programa de ràdio *Toquem pedra* sobre arqueologia clàssica repeteix temporada a la graella de Tarragona Ràdio el 2022. El programa es concep com un espai de divulgació científica sobre arqueologia clàssica a partir del coneixement i la recerca que duem a terme a l'ICAC, fent especial incís en el patrimoni històric i cultural de Tarragona.
El 2022 es van emetre sis programes, de gener a juny. L'emissió del programa és en directe i, posteriorment, es pot consultar en format *podcast* des de la web de l'ICAC i la web de Tarragona Ràdio.

Nit Europea de la Recerca

Amb el lema "Recerca pel canvi", l'ICAC va participar en l'edició de 2022 d'aquest esdeveniment internacional de divulgació científica, que a Tarragona està coordinat i organitzat per la Universitat Rovira i Virgili (URV) amb la participació de l'ICAC, l'ICIQ, l'IISPV i l'IPHES. L'activitat central va ser la Fira de tallers a la plaça Corsini de Tarragona, el 30 de setembre. L'ICAC hi va dur a terme tres tallers de divulgació: "Els missatges ocults dels marbres romans", "Gaudiu del patrimoni en 3D" i "Les dues cares de la moneda", amb la participació i col·laboració d'una desena de membres de l'ICAC. També, es va participar al Cicle de Microxerrades Divulgatives a Reus, organitzat per l'IISPV i es van fer diverses xerrades divulgatives a centres de secundària de Tarragona.

Festival Tarraco Viva

L'ICAC participa en l'organització del Festival Tarraco Viva, que es celebra a Tarragona el mes de maig des de fa vint anys. Les principals activitats amb què hi va contribuir el 2022 foren:

- XV Cicle de Documentals Arqueològic, en col·laboració amb el FICACB, Festival Internacional de Documentals Arqueològics del Bidasoa.
- Lliurament dels Premis ODISSEA en la jornada "Un dia a Tarraco", en col·laboració amb l'associació APLEC.

Presentacions de llibres

El 2022 l'ICAC va participar en l'organització de tres presentacions de llibres: *Tarracròpolis. Un viatge de 2.000 anys d'història*, en col·laboració amb el Museu Bíblic Tarraconense i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya; *Sant Fructuós de Tarragona. Aspectes històrics i arqueològics del seu culte, des de l'antiguitat fins a l'actualitat*, en col·laboració amb el Seminari Centre Tarraconense i Sant Pacià Books; i *Tárraco, reflejo de Roma*, en col·laboració amb els Serveis Territorials de Cultura a Tarragona i Silva Editorial.

Accions de sensibilització per la igualtat de la dona i la diversitat

Sota la coordinació del Comitè d'Igualtat, l'ICAC ha organitzat sis activitats de divulgació:

- XV Cicle de Documentals Arqueològic, en col·laboració amb el FICACB, Festival Internacional de Documentals Arqueològics del Bidasoa.
- Lliurament dels Premis ODISSEA en la jornada "Un dia a Tarraco", en col·laboració amb l'associació APLEC.
- En el marc de la celebració de l'11F, Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència: la xerrada en línia L'enginy (in)visible, a càrrec de Núria Salán; una taula rodona i un fòrum-debat, amb participació de diverses expertes en matèria d'igualtat i investigadores de l'ICAC.
- En el marc de la celebració del 8M, Dia Internacional de les Dones: una xerrada divulgativa en línia.
- En el marc de la celebració del Dia Internacional de l'Orgull LGTBIQA+, la xerrada divulgativa Polítiques LGTBI en el *ámbito académico*, a càrrec de Kerman Calvo, investigador i coordinador de la Unitat de Diversitat Afectivo-Sexual i per Identitat de Gènere de la Universitat de Salamanca.
- En el marc de la celebració del 25N, Dia Internacional per a l'Eradicació de la Violència vers les Dones, una lectura conjunta pública i multilingüe del Manifest 25N 2022 de la Generalitat de Catalunya, i l'adhesió al manifest pro dones iranianes impulsat per la Comissió d'Equitat i Gènere del centre de recerca ISGlobal.

Arqueorutes

L'estiu de 2022 es va fer una sortida interpretativa i una arqueoruta guiada sobre paisatge cultural i els vestigis arqueològics a la Coma del Clot, a la Vall de Núria (Queralbs), organitzada pel grup GIAP i el Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser.

En el marc del programa d'activitats del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, es va fer també la xerrada divulgativa *El patrimoni arqueològic de les vall de Núria i Coma de Vaca: cronologia i patrimonialització d'un paisatge cultural d'alta muntanya*, a càrrec de Josep Maria Palet (ICAC).

Participació del personal investigador de l'ICAC en activitats de divulgació

4 visites guiades

10 presentacions de llibres

2 actes institucionals

2 exposicions

3 taules rodones

15 xerrades

4 participacions en programes de ràdio o altres mitjans

Comunicació

Impacte en mitjans
Xarxes socials

Impacte en mitjans

56 aparicions en premsa escrita

6 aparicions a televisió

5 en revistes o altres mitjans audiovisuals

147 aparicions en premsa digital

19 aparicions a ràdio

7 notes de premsa enviades a mitjans

Xarxes socials

twitter	ICAC		ARPA
seguidors	1.900	1.000	260
seguidors nous (2022)	549	275	108
engagement (mitjana mensual)	3,8	4,2	3,0
impressions a piulades	467.300	128.784	89.492
impressions de mitjana al dia	1.275	356	245
likes	6.542	1.838	1.766
RT i comentaris	2.353	624	511
clicks a enllaços	2.471	810	83

youtube

subscriptors	70	visualitzacions	724
subscriptors nous (2022)	10	impressions	6.375
vídeos	18		

Annexos

Annex I. Projectes de recerca
Annex II. Producció científica
Annex III. Disseminació

Annex I
Projectes de recerca

MIRMED-GIAC

Grups de Recerca 1

Convocatòries estatals

Estudio transdisciplinar y experimental de estructuras de combustión en el Mediterráneo occidental durante la protohistoria (1er milenio a. C.) (PID2019-104661GB-I00 / AEI). 2019–2023.

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)
Equip investigador: Jordi Hernández-Gasch, Joan Canela, Pilar Camañes, Meritxell Monrós, Pau Olmos, María Pastor, Oriol Cuscó, Valentina Pescini.
Col·laboradors: Iñaki Matías, Arturo Oliver, Magdalena Salas, Damià Ramis, Silvia Vila, Alexandre Beylier, Anne-Marie Curé, Alessandra Pecci, Marta Mateu, Marta Portillo, Joaquín Fernández, Paloma Aliende, Jordi Morer, Josep Pou, Georgina Castells, Carme Saorin i Núria Otero.

Figlinae Hispanae (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos. PGC2018-099843-B-I00. (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2018–2022.

IP: Ramon Járrega
Equip investigador: Daniel Mateo, Enric Colom, José Juan Díaz, Antoni Martín, Quim Tremoleda i María Rueda.

Artesanies oblidades. Objectes elaborats en matèries dures animals en l'Edat del Ferro. (FJC2020-045770-I). 2021–2022.

IP: Marta Blasco
Supervisora: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)

Estudio de estructuras constructivas de tierra en el Mediterráneo occidental en la Protohistoria (FJC2019-039469-I). 2020–2022.

IP: María Pastor Quiles.
Supervisora: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Convocatòries de la Generalitat de Catalunya

Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (III Fase) (CLT009/22/00102). 2022–2025. *NOU

IP: Josep M. Macias i Andreu Muñoz Melgar (MBT-ICAC).
Equip investigador: Núria Armentano (MAC), Oscar Caldés, Albert Casas (UB), Sergio Coll (URV), Agustí Costa (URV), Iván Fernández (URV), Karen Fortuny, Diana Gorostidi (URV-ICAC), Abel Gallego, Anna Gutiérrez, Mahjoub Himi (UB), Andreu Muñoz, Josep M. Puche, Míriam Ramon (MBT), Isabel Rodà, Francesc Rodríguez (URV-ICAC), Imma teixell (Generalitat de Catalunya) i Josep M. Toldrà (URV-ICAC).

Projecte Iulia Libica (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori del municipium (CLT009/22/00037). 2022–2025. *NOU

IP: Cèsar Carreras (UAB) i Jordi Guàrdia.
Equip investigador: Òscar Trullàs, Josep Guitart i Pau de Soto.
Col·laboradors: Aina Ibàñez (Arqueolegs.cat) i Santiago palacios (Arqueolegs.cat).

Transformacions urbanístiques, dinàmiques constructives i vida urbana a la ciutat romana de Iesso (Guissona, Segarra) (CLT009/22/00039). 2022–2025. *NOU

IP: Núria Romaní (UAB) i Josep Guitart (UAB-ICAC).
Equip investigador: Joaquím Pera (UAB), Esther Rodrigo (UAB), Pau de Soto (UAB), Laia Catarineu, Paua Sánchez, Gemma de Solà, Òscar Trullàs, David Castellana i Josep Ros.

El territori de Cessetània occidental al primer mil·lenni aC: del bronze final a la romanització. (Projecte Quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/22/00012). 2022–2025. *NOU

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela.
Equip investigador: Jordi López, María Pastor (UA), Marta Blasco (UV), Anna Gutiérrez, Valentina Pescini, Arnau Garcia, Lídia Colominas, Sílvia Valenzuela-Lamas (CSIC-IMF), Núria Armentano (MAC), Sílvia Vila, Marta Portillo (CSIC-IMF), Georgina Prats (UdL), Daniel López, Marta Mateu, Moisès Díaz, David Asensio (UAB), Jordi Principal (MAC), Rafel Jornet (UB), Jaume Noguera (UB), Jordi Morer (Món Iber Rocs), Anna Bertral, Marta Martín, Oriol Cuscó, Antoni Corrales, Ferran Piró, Graciella Pereda, Albert Velasco, Paloma Aliende i Iñaki Matías.

Estudi i difusió de la vil·la romana de Mas dels Frares i el seu entorn (Constantí, Tarragonès), II Fase (CLT009/22/00033). 2022–2025. *NOU

IP: Francesc Rodríguez (URV-ICAC) i Karen Fortuny.
Equip investigador: Òscar Caldés, Arnau Carbonell, Lídia Colominas, Ivan Fernández, Laura Galán, Josep M. Macias, Ada Lasheras, Jordi López, M. Jesús Ortega, Josep M. Puche, Josep M. Palet, Maria Rueda i Katie Tardio.

MICRODOM. Contribució de la micromorfologia a l'estudi dels espais domèstics en el Mediterrani nordoccidental durant la protohistòria (2021 BP 00103). 2022–2025. *NOU

IP: Marta Mateu.
Equip investigador: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Projectes de fundacions i altres entitats

ArqSAR: Combining SAR data in the detection of archaeological remains.. 2021–2023.

IP: José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
Equip investigador: Eva Subias (URV-ICAC), Dolors Codina (Baula SL), Pere Manel Martín (URV), Rosa Cuesta Moratinos (Diputación de Burgos).

Economía circular e innovación tecnológica en las recetas arquitectónicas: identificación de sustancias aplicadas a la edificación con tierra durante la Prehistoria reciente en el sureste de la península ibérica. 2022–2023. *NOU

IP: María Pastor Quiles.
Equip investigador: Marta Mateu.

El poblament romà a la zona de Cambrils: estudi de l'economia i l'evolució de les villae romanes. 2019–2022.

IP: Ramon Járrega.
Equip investigador: Marta Prevosti, Lídia Colominas, Enric Colom, Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils), Ramon Coll (Museu Romà de Premià de Mar).

El port de Tarraco a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). 2015–2025.

IP: Karen Fortuny, Ada Lasheras, Josep M. Macias i Francesc Rodríguez (URV-ICAC).
Equip investigador: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Excavacions arqueològiques a València la "Vella" (Riba roja de Túria). 2016–2024.

IP: Josep M. Macias, Albert Ribera i Miquel Rosselló.
Equip investigador: Francesc Rodríguez (URV-ICAC), Karen Fortuny, Iván Fernández, Óscar Caldés.

Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani on line (TIR-FOR). 2015–2022.

IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti.
Equip investigador: Ferran Arasa, Núria Romaní (UAB), Antoni Gonzàlez Senmartí (URV), Ada Cortés i Pau de Soto (UAB).

Tesis doctorals

¿Esculturas romanas exentas y en relieve procedentes de Tarragona. 2017–2022. Tesi llegida l'1 de juliol.

IP: Julio C. Ruiz.

¿Mantenimiento, decadencia o adaptación? Moneda y contexto arqueológico entre el Ebro y el Júcar durante la antigüedad tardía (c 409-714 d.C.). 2021–2025.

IP: Òscar Caldés Aquilué.

Activitats artesanals al NE peninsular de la protohistòria a la romanització. (s. III aC – s. I-II dC). (2022 FI-B 00305). 2022–2025.

IP: Antoni Corrales Soberino.

Caracterització de les fortificacions ibèriques a Catalunya. 2018–2023.

IP: Oriol Cuscó.

Arquitectura de la Antigüedad tardía en el nordeste hispánico: procesos, técnicas y materiales edilicios de una sociedad en transformación. 2018–2023.

IP: Karen Fortuny.

Articulació i projecció de l'espai litúrgic hispà: el culte cristià i els seus escenaris físics a l'antiguitat tardana. 2022–2026.

IP: Andreu Muñoz Virgili.

Los *dolia* y los sistemas de almacenaje en la Hispania Citerior (PRE2019-087544). 2020–2024.

IP: Maria Rueda.

Convocatòries europees

DarkSeeds: A new explanatory paradigm for the agricultural economies of the Aegean Late Bronze and Early Iron Age using Machine Learning-aided 3D morphometrics and stable isotope analyses (H2020-MSCA-IF-2020, n. 101024917). 2022–2024. *NOU

IP: Charlotte Diffey.
Supervisora: Alexandra Livarda.

NetFoodIt: Networking food plant imports in Roman Italy (HORIZON-MSCA-2021-PF-01, n. 101065142). 2022–2024. *NOU

IP: Federica Riso.
Supervisora: Alexandra Livarda.

PlantNetGem: Exploring the process of urbanisation in the Roman provinces of Germania through the study of food plant commerce (HORIZON-MSCA-2021-PF-01, n. 101063192). 2022–2024. *NOU

IP: Patricia Vandorpe.
Supervisora: Alexandra Livarda.

STAR-AGESS: Spatio-Temporal Analysis of Ritual an Ancient Greek Experience of Sacred Spaces. (H2020-MSCA-IF-2020, n. 101026674). 2022–2024. *NOU

IP: Efrosyni Boutsikas.
Supervisor: Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC).

UnderTheSands. Ancient irrigation detection and analysis using Advanced remote sensing methods (HORIZON-MSCA-2021-PF-01, n. 101062705). 2022–2024. *NOU

IP: Nazarij Bulawka.
Supervisor: Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC).
Col·laboradors: Josep M. Palet Martínez, Arnau Garcia Molsosa, Francesc C. Conesa, Iban Berganzo, Alfredo Mayoral, Toby C. Wilkinson, Paloma Aliende.

TransMed: Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MSCA-IF-2018, n. 839650). 2019–2022.

IP: Héctor A. Orengo (ICREA-ICAC) i Merkouris Georgiadis.
Equip investigador: Arnau Garcia Molsosa, Josep Maria Palet, Ana Ejarque (CNRS).
Col·laborador: Alfredo Mayoral.

YARNSCAPE: Ecological Economies of Ancient Textiles (H2020-MSCA-IF-2018, n. 840892). 2020–2022.

IP: Toby C. Wilkinson.
Supervisor: Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC).

Convocatòries estatals

TranScapes: Transported Mediterranean landscapes: diachronic integrated study of socio-environmental interactions and land-use changes at both sides of the Mediterranean (PID2021-127064NB-I00). 2022–2025. *NOU

IP: Josep M. Palet i Alfredo Mayoral.
Equip investigador: Lídia Colminas, Valentina Pescini, Maria Jesús Ortega, Marta Flórez, Mercouris Georgiadis i Oriane Bourgeon.
Col·laboradors: Jesús Martínez, Eurydice Kefalidou (National and kapodistrian University of Athenes), Constantina Kallintzi (Xanthi Ephoria of Antiques), Ana Ejarque (CNRS- Institute of Evolucionary Sciences), Helena Paula Carvalho (Univ. do Minho), Rosa Plana (Univ. Paul-Valéry Montpellier 3), Paloma Aliende, Gabriel de Prado (MAC), Ioannis Apostolou, Tania Polonio, Arnau Carbonell i Abel Gallego.

The Aegean 'Dark Ages' revisited: a novel approach to old debates on agricultural economy and food culture. (PID2019-107605GB-I00 / AEI). 2020–2023.

IP: Alexandra Livarda.
Equip investigador: Arnau Garcia, Toby Wilkinson, Francesc C. Conesa, Lídia Colominas, Mercourios Georgiadis i Toby C. Wilkinson.
Col·laboradors: Ioannis Mylonas (Institute of Plant

Breeding & Genetic Resources - HAO), Parthenopi Ralli (Institute of Plant Breeding & Genetic Resources – HAO), Dimitrios Katsantonis (Institute of Plant Breeding & Genetic Resources - HAO), Paul Halstead (Univ. Sheffield), Sevasti Triantafyllou (Aristotle Univ. Thessaloniki), Michael Wallace (Univ. Sheffield), Héctor A. Orengo (ICREA-ICAC), Paloma Aliende, Eleni Hatzaki (Univ. Cincinnati), Irene Lemos (Univ. Oxford), Anastasia Georgiadou (Ephorate of Antiquities of Pella), Carl Knappett (Univ. Toronto), Nicoletta Momigliano (Univ. Bristol), John Papadopoulos (Univ. California), Sarah Morris (Univ. California), Matthaios Besios (KZ Ephorate of Prehistoric and Classical Antiquities).

Arqueopirenaia. Transferencia social, didáctica y mediación del patrimonio en un paisaje cultural de alta montaña (Valle de Núria, Pirineos Orientales), FCT-21-17298. 2022–2023. *NOU

IP: Josep M. Palet.
Equip investigador: Marta Flórez, Lídia Colominas, Valentina Pescini, Paloma Aliende, Arnau Carbonell, Abel Gallego i Maria Jesús Ortega.
Col·laboradors: Santi Farriol (Parc Natural de les Capçaleres del Ter i el Freser), Xavier Grive (Parc Natural de les Capçaleres del Ter i el Freser), Toni Casals (Estació de Muntanya Vall de Núria), David Codony (Estació de Muntanya Vall de Núria), Roser Vilardell (Museu Etnogràfic de Ripoll), Tània Martínez (UB) i Laia Coma (UB).

Roman expansion and acculturations at both sides of the Mediterranean: searching for patterns, rates and singularities through archaeozoology (RYC-2019-026732-I). 2021–2026.

IP: Lídia Colominas.
Equip investigador: Laura Strolin, Abel Gallego-Valle, Katie Tardio (Univ. North Carolina) i Nimrod Maron (Univ. Haifa).
Col·laboradors: Yifat Thareani (NYU Tel-Aviv), Pere Castanyer (MAC Empúries), Joaquim Tremoleda (MAC Empúries), Oriol Olesti (UAB) i Cèsar Carreras (UAB).

RIVERINE: Mapping archaeological mounds and long-term socio-ecological transformations in riverine monsoonal plains (PCI2021-122026-2B). 2022–2024. *NOU

IP: Navjot Kour.
Equip investigador: Francesc C. Conesa.

Landscape Geoarchaeology: Applications in Mediterranean Landscapes of Greece, Spain and France (IJC2020-045609-I). 2021–2024.

IP: Alfredo Mayoral.
Supervisor: Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC).
Equip investigador: Josep M. Palet, Arnau Garcia Molsosa, Francesc C. Conesa, Valentina Pescini i Merkourios Georgiadis.

Transeant. Landscape of transhumance: Environmental archaeology research between Eastern Pyrenees (Spain) and Maritime Alps (Italy) (FJC2019-040406-I), (RYC2021-034621-I). 2020– 2025. *NOU

IP: Valentina Pescini.
Equip investigador: Josep M. Palet, Alfredo Mayoral, Natalia Égüez, Ivano Rellini (UNIGE) i Bruna Ilde Menozzi (UNIGE).
Col·laboradors: Lídia Colominas, Arnau Carbonell, Abel Gallego, Jesús Martínez i Anna Maria Stagno (UNIGE).

Convocatòries de la Generalitat de Catalunya

Arqueologia de l'alta muntanya a les capçaleres del Segre – Ter (Cerdanya-Ripollès): territori i paisatge (CLT009/22/00035). 2022–2025. *NOU

IP: Lídia Colominas i Arnau Carbonell.
Equip investigador: Josep M. Palet, Arnau Garcia Molsosa, Jesús Martínez, Abel Gallego, Paloma Aliende, Marta Flórez, M. Jesús Ortega, Valentina Pescini, Alfredo Mayoral i Tània Polonio.
Col·laboradors: Natàlia Egüez, Anna Beltral i Santiago Giralt.

Arqueologia del paisatge agrari, ocupació del territori i interaccions socioambientals al Baix Ter (Montgrí-Daró) (CLT009/22/00034). 2022–2025. *NOU

IP: Josep M. Palet i Alfredo Mayoral.
Equip investigador: Esther Rodrigo (UAB), Maia Jesús Ortega, Oriane Bourgeon, Arnau Carbonell, Valentina Pescini, Hèctor A. Orengo, Arnau Garcia, Mercourios Georgiadis, Giannis Apostolou, Konstantina Venieri, Iban Berganzo, Lídia Colominas, Abel Gallego, Paloma Aliende, Pere Castanyer (MAC-Empúries), Gabriel de Prado (MAC- Ullastret), Marta Flórez, Graham R. Jones.
Col·laboradors: Santiago Giralt (CSIC), Rosa Plana (Univ. Paul-Valéry Montpellier 3) i Anna Bertral.

PASToralisme i explotació del medi natural al MONTseny occidental en la transició de l'Antiguitat al món Medieval. Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (CLT009/22/00036). 2022–2025. *NOU

IP: Abel Gallego i Valentina Pescini.
Equip investigador: Alexandra Livarda, Theoni Bainou, Alexandra Kriti, Alfredo Mayoral, Natàlia Égüez (Univ. La Laguna), Arnau Garcia Molsosa, Francesc C. Conesa, Judit Ciurana, Paloma Aliende, Felix Retamero (UAB), Jaume Oliver (UAB) i Arnau Moret (Ajuntament d'Aiguafreda).

Automated detection and monitoring of endangered archaeological sites at global scales using Big Earth Data, cloud-computing workflows and Artificial Intelligence. (2020 BP 00203). 2022–2025. *NOU

IP: Francesc C. Conesa.
Supervisor: Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC).

TrackSherd: Towards an automated archaeological surface survey: development of Machine and deep learning-based methods for automated identification and classification of potsherds in subcentimetric drone-acquired imagery (2018-BP-00208). 2020–2022.

IP: Dr. Arnau Garcia Molsosa.
Supervisor: Hèctor A. Orengo (ICREA-ICAC).

Projectes de fundacions i altres entitats

Archaeozoology of Caesarea Maritima: Animal Interactions in an Imperial Port City on the Mediterranean. 2020–2022.

IP: Lídia Colominas.
Equip investigador: Yifat Thareani i Nimrod Marom.

DIASur, Drone-based Intelligent Archaeological Survey: Prospección arqueológica inteligente sobre plataforma dron (Humanidades Digitales – Fundación BBVA). 2020–2022.

IP: Dr. Héctor A. Orengo (ICREA-ICAC).
Equip investigador: Arnau Garcia Molsosa, Toby C. Wilkinson, Merkouris Georgiadis, Francesc C. Conesa, Iban Berganzo i Paloma Aliende.

Economia a la Vil·la Romana dels Munts (Altafulla): una aproximació des de l'arqueobiologia. 2020–2022.

IP: Lídia Colominas.
Equip investigador: Eulàlia Subirà (UAB) i Katie Tardio.

Palaikastro Phase 4 (Minoan). 2011–2023.

IP: Alexandra Livarda.
Equip investigador: Carl Knappett (Univ. Toronto), Nicoletta Momigliano (Univ. Bristol).

Proyecto arqueológico en el Kachchh (India). Pastoralismo, intercambio y los orígenes de la Civilización del Indo / Kachchh Archaeological Project: trade, pastoralism and the origins of the Indus Civilisation. 2020–2023.

IP: Francesc C. Conesa i Juan José García Granero (Institució Milà i Fontanals, CSIC).
Equip investigador: Rajesh S.V. (Univ. Kerala), Abhayan G. S. (Univ. Kerala), Brad Chase (Albion College), David C. Meiggs (Albion College), Natalia Égüez (Univ. La Laguna), Arnau Garcia Molsosa i Marc Cárdenas (UB).

Lefkandi, Euboea, Greece. 2002–2022.

IP: Irene Lemos.
Equip investigador: Alexandra Livarda.

Re-contextualising the Neolithisation of Greece: Establishing a reliable chronology of the Early Neolithic site Plateia Magoula, Prodromos, western Thessaly, central Greece. 2016–2024.

IP: Alexandra Livarda.
Equip investigador: Héctor A. Orengo (ICREA-ICAC), Athanasia Krahtopoulou (Ephoreia of Antiquities of Karditsa).

Tesis doctorals

La gestió dels ramats ovicaprins durant la Tardoantiguitat. Estudi de la seva alimentació a través de la tècnica del microdesgast dentari a l'Empordà. 2017–2022. Tesi llegida el 24 de març.

IP: Abel Gallego.

Advancing the development of automated intensive archaeological survey: application to case studies from Greece (2020 FI-B-01013). 2020–2023

IP: Giannis Apostolou.

Exploring Roman tastes: an archaeobotanical and network analysis approach to the investigation of food plant access, commerce and social identities. 2021–2025.

IP: Theoni Bainou.

New Computational Methods for Automated Large-Scale Archaeological Site Detection. 2020–2023.

IP: Iban Berganzo.

Estructuració del territori i dinàmiques d'ocupació dels espais altimontans pirinencs orientals. Un estudi arqueomorfològic entre la plana de la Cerdanya i l'alta muntanya (PRE2019-088420). 2020–2024.

IP: Arnau Carbonell.

Territorio y poblamiento entorno al oppidum/ municipium de Lesera (Forcall, Castelló)

IP: Pablo Medina.

Computational approaches to the long-term reconstruction of past Thessalian landscapes. 2021–2024.

IP: Konstantina Venieri.

Convocatòries europees

TECHNET: Technological innovation and knowledge networks: a multidisciplinary approach to Greco-Roman stone vases (H2020-MSCA-IF-2019, n. 895286). 2020–2022.

IP: Simona Perna.
Supervisora: Anna Gutiérrez Garcia-Moreno.

Convocatòries estatals

El mensaje del mármol: prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del imperio romano entre época antigua y alto-medieval a través del caso de Hispania y Aquitania, PGC2018-099851-A-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2018–2022.

IP: Anna Gutiérrez Garcia-Moreno.
Equip investigador: Roberta di Febo, Simona Perna i Sergio Vidal.

La construcción del pasado en la Grecia arcaica y clásica: mecanismos compositivos, genealogías y catálogos (PID2019-110908GB-I00/AEI). 2020–2024.

IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Francesc Xavier Riu (UB).
Equip investigador: Jaume Pòrtulas (UB), Natàlia Palomar (UB), Joan Josep Mussarra (UB), Joan Silva, Roser Homar, Sergi Grau (UB), Teresa Magadán, Montserrat Reig, Roger Aluja i Julia Janicka.
Col·laboradors: Elena Duce, Núria Torras (UPF), Bernardo Berruecos (Univ. Auónoma de México), Massimiliano Omaghi (Univ. Freiburg), Rubén José García (UB), Anna Cortadelles (UB), Eloi Creus, Marta Nicolàs (URV) i Pau Nualart.

SULMARE: Sulcato marmore ferro. Canteras, talleres, artesanos y comitentes de las producciones artísticas en piedra en la Hispania tarraconensis (PID2019-106967GB-I00). 2020–2024.

IP: Dr. Diana Gorostidi (URV-ICAC) i Dr. Pilar Lapuente (UniZar-ICAC).
Equip investigador: Antonio Peña (UAB) –fins 2021–, Isabel Rodà (UAB-ICAC), Jordi López, Alessandro Ravotto, Patricia Terrado, Juan Antonio Antolinos, M. Pia Darblade, Aureli Álvarez (UAB-ICAC), Manuel Parada (UVA) i Begoña Soler.
Col·laboradors: Anna Gutiérrez Garcia-Moreno, Josep Anton Remolà (MNAT), Emmanuelle Rosso (Univ. Paris La Sorbona), Isabelle Pianet (IRAMAT), Serena Zoia (Univ. Milà), Adalberto Ottati (Univ. Dublin), Serena Vinci (Univ. Bordeus), José Antonio Cuchí (UniZar), Paolo Garofalo (Univ. Lisboa), Borja Díaz Ariño (UniZar), Federica Gatto (Univ. Louvaine), Marie-Claire Savin, Anna Artina (Consell de Formentera), Hugo Feliu, Laura Galán, Pablo Varona (Univ. Perugia), Joan Hilari Muñoz (Museu de Tortosa), Jaume Massó Carballido (IMMR - Reus), Teresa Buey (URV) i Lucio Lauri (Univ. Roma).

Tesis doctorals

Explotación, usos y difusión de rocas ornamentales (marmora) entre la Antigüedad Tardía y la Alta Edad Media en la Mitad Norte de la Península Ibérica. 2016–2022. Tesi llegida el 6 de maig.

IP: Raúl Aranda.

Els suports epigràfics de la *Hispania Citerior*. Els pedestals honorífics de l'*officina lapidaria Tarraconensis*: estudi sobre la difusió i producció seriada del model monumental tripartit. 2021–2024.
IP: Hugo Feliu.

Els revestiments marmoris a la *Hispania Tarraconensis*: materials, models i tallers a partir dels *opus sectilia* i altres decoracions pavimentals i parietals. 2019–2023.

IP: Laura Galán.

Annex II
Producció científica

Articles en revistes indexades (JCR, Scopus o Carhus +A)

1. Álvarez, J. F.; Catalán, F. J.; **Mateo, D.**; Ruiz, M.; Molina, J. "Non-Invasive Archaeological Methodologies for the Analysis of the Port Structures of Portus Ilicitanus (Santa Pola, Alicante)", *Land* 11 (12), p. 1-17.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.905 (Q2, Environmental Studies); Scopus, CiteScore: 3.2 (Q2, 66%, Environmental Science) / 10,5 (ICDS).

2. Belarte, M. C., "On microhistory, Iberian culture and other neglected Mediterranean Ancient civilizations", *Archaeological Dialogues* 29(1), p. 14-16.
JCR (ISI); Scopus, CiteScore: 2.3 (Q1, 87%, Archeology); Carhus+A / 10.9 (ICDS).

3. Belarte, M. C.; Noguera, J.; Bertral, A.; Armentano, N.; Tomàs-Gimeno, X.; Prada, J. L.; Euba, I.; Sala, R.; Bergadà, M.; Jimeno, D.; López, D. "El ritual funerario en las necrópolis ibéricas a partir de nuevas aproximaciones metodológicas: Les Esquarterades (Ulldecona, Tarragona)", *Trabajos de Prehistoria* 79(1), p. 141–158.
JCR (ISI); Scopus; Carhus+B.

4. Berganzo-Besga, I.; **Orengo, H. A.**; **Canela, J.**; **Belarte, M. C.** "Potential of multitemporal lidar for the detection of subtle archaeological features under perennial dense forest", *Land* 11, p. 1964.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.905 (Q2, Environmental studies); Scopus, CiteScore: 3.2 (Q2, 66%, Nature and landscape conservation) / 10.5 (ICDS).

5. Berganzo-Besga, I.; **Orengo, H. A.;** Lumbreras, F.; **Aliende, P.**; Ramsey, M. N. "Automated detection and classification of multi-cell phytoliths using deep learning-based algorithms", *Journal of Archaeological Science* 148, p. 105654.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.508 (Q1, Arcaheology, anthropology); Scopus, CiteScore: 5.4 (Q1, 98%, Archeology); Carhus+A.

6. Bode, L. J. K.; **Livarda, A.**; Jones, M. D. "Plant gathering and people-environment interactions at Epipalaeolithic Kharaneh IV, Jordan", *Vegetation History and Archaeobotany* 31, p. 85-96.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.552 (Q1, Paleontology); Scopus, CiteScore: 4.9 (Q1, 95%, Archeology (arts and humanities)); Carhus+A.

7. Cerdá, M. J.; **Mateo, D.**; Álvarez, J. F. "Educación patrimonial y aplicaciones de arqueología virtual en museos y yacimientos arqueológicos. Un estudio de caso para el Museo del Mar de Santa Pola (España)", *Human review* 11, p. 1-14.
Scopus.

8. Colom, E.; **López, J.**; **Járrega, R.** "Tres àmfores completes d'època mig-imperial procedents de la vil·la romana de la Boella (La Canonja, Tarragona)", *Saguntum* 54, p. 173-184.
Scopus; Carhus+D.

9. Colominas, L.; Olesti, O.; Guàrdia, J.; Harzbecher, K. "Supplying the Roman army? Animal production and consumption in the countryside of north-eastern Iberia (Can Rubió, la Garrotxa)", *Journal of Archaeological Science: Reports* 45, p. 103561.
JCR (ISI); Scopus, CiteScore: 3.0 (Q1, 91%, Archeology (arts and humanities).

10. Conesa, F. C.; **Orengo, H. A.**; Lobo, A.; Petrie, C. A. "An Algorithm to Detect Endangered Cultural Heritage by Agricultural Expansion in Drylands at a Global Scale", *Remote Sensing* 15(1), p. 53.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 5.349 (Q1, Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 7.4 (Q1, 91%, General Earth and Planetary Sciences).

11. Ejarque, A.; Julià, R.; Castanyer, P.; **Orengo, H. A.**; **Palet, J. M.**; Riera, S. "Landscape footprints of peopling and colonisation from the Late Bronze Age to Antiquity in the coastal hinterland of Emporion-Emporiae, NE Iberia", *The Holocene* 32(4), p. 280-296.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.09 (Q2, Geography, Physical); Scopus, CiteScore: 4.9 (Q1, 96%, Archeology (arts and humanities); Carhus+A.

12. Fiz, I.; Martin, P. M.; Cuesta, R.; Subias, E.; Codina, D.; Cartes, A. "Examples and Results of Aerial Photogrammetry in Archeology with UAV: Geometric Documentation, High Resolution Multispectral Analysis,

Models and 3D Printing", *Drones* 6 (59), p. 1-24.
Scopus, CiteScore: 5.4 (Q1Aerospace).

13. **Gallego-Valle, A.**; **Colominas, L.**; **Palet J. M.** "From Villae to Early Medieval Communities in Tarraconensis Region (Northeast of the Iberian Peninsula): Changes and Continuities in Herding Practices", *Environmental Archaeology. The Journal of Human Palaeoecology*, DOI: 10.1080/14614103.2022.2053828.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.140 (Q3, Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 3.3 (Q1, 93%, Environmental Archaeology); Carhus+A / 11.0 (ICDS).

14. **Georgiadis, M.**; Kallintzi, K.; **Garcia-Molsosa, A.**; **Orengo, H. A.**; Kefalidou, E.; Motsiou, P. "The archaeological survey at Abdera and Xanthi 2015-2019: long-term analysis of colonial relations in Thrace", *Archaeological and Anthropological Sciences* 14, p. 167.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.213 (Q1, Arcaheology, anthropology); Scopus, CiteScore: 4.3 (Q1, 95%, Archeology); Carhus+A.

15. **Grau, S.** "Mecanismos de ficcionalización en la vida de Aristipo de Cirene", *Emerita. Revista de Lingüística y Filología Clásica* 90, p. 301-326.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 0,88 (Q2, Classics); Scopus, CiteScore: 0,11 (Q3Classics) / 11.0 (ICDS).

16. **Járrega, R.**; Coll, R. "Lucius Licinius Sura y la producción de vino layetano. Reflexiones en torno a una nueva marca en ánfora tarraconense", *Cuadernos de Arqueología de la Universidad de Navarra* 30, p. 1-17.
Scopus

17. Knodell, A. R.; Wilkinson, T. C.; Leppard, T. P.; **Orengo, H. A.** "Survey archaeology in the Mediterranean World: settlement patterns, regional studies, and archaeologies of landscape", *Journal of Archaeological Research* 31, p. 263–329.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 5.333 (Q1, Arcaheology, Anthropology); Scopus, CiteScore: 8.2 (Q1, 99%, Archeology); Carhus+A.

18. Lorrio, A.; **Pastor, M.**; del Pino, M.; Martínez, I. "Los discos-tapadera cerámicos de Peña Negra (Crevillent, Alicante) y su problemática en la península ibérica durante el Hierro Antiguo", *Spal* 31.1, p. 140-170.
JCR (ISI); Scopus, CiteScore: 0.9 (Q1, 84%, History); Carhus+A.

19. **Martorell, F.**; **Macias, J. M.**; **Lasheras, A.** "Lucernas argelinas tipo Bussière EIV 2 en Tarraco (Hispania Tarraconensis)", *Saguntum. Papeles del Laboratorio de Arqueología de Valencia* 54, p. 221-228.
Scopus / 10.0 (ICDS).

20. **Mateo, D.**; **Pastor, M.** "Las contribuciones en revistas científicas españolas de Historia Antigua (1970-2020): análisis de la autoría en función del sexo/género", *Studia Historica: Historia Antigua* 40, p. 361-390.
Scopus, CiteScore: 0,2 (Q3, 42%) / 10 (ICDS).

21. **Mateu, M.**; Fernández, H.; Daneels, A.; Cabadas, H.; Piña, S. "Earthen architecture in the Mesoamerican Classic Period: a micromorphological approach to its manufacture process", *Journal of Archaeological Science* 137, p. 105525.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.508 (Q1, Arcaheology, anthropology); Scopus, CiteScore: 5.4 (Q1, 98%, Archeology); Carhus+A.

22. **Pastor, M.** "Studying Daub: Orientations for the Macroscopic Analysis of Earth Building Fragments in Archaeology", *Advances in Archaeological Practice* 10(4), p. 1-12.
JCR (ISI); Scopus, CiteScore: 3.8 (Q1, 93%, Archeology).

23. **Pastor, M.**; Jover Maestre, F. J.; Hernández, E.; Basso, R. E.; López, J. A. "Gorgociles del Escabezado II (Jumilla, Murcia). Aportaciones al uso del espacio y a la arquitectura de la Edad del Bronce del sudeste de la península ibérica", *Arqueología de la Arquitectura* 19, p. e124.
JCR (ISI); Scopus, CiteScore: 0.8 (Q1, 89%, Visual Arts and Performing Arts); Carhus+A.

24. **Pastor, M.**; **Mateo, D.** "(Still) a man's world. Análisis de la evolución de la presencia de autoras en revistas científicas españolas de Arqueología (1970-2020)", *Archivo Español de Arqueología* 95.
JCR (ISI); Scopus, CiteScore: 0.6 (Q1, 75%, History); Carhus+A.

25. **Perna, S.**; Antonelli, F.; Lazzarini, L. "Archaeometric Analysis of the 'Greco Scritto' Marble Slabs From The Edificio Dei Triclinii At Murecine (Pompeii, Italy)", *Archaeometry*, Volume 65, Issue 1, p. 1-16.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.9 (Q3, Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 3.5 (Q1, 98%, History); Carhus+A.

26. **Prevosti, M.**; **Járrega, R.**; Casas, Ll.; Fouzai, B.; Baklouti, S.; Laridhi-Ouazaa, N. "Sidi Zahruni, una alfarería en el ager de Neapolis (Túnez): aglomeración o vicus circa villam?", *Dialogues d'historire ancienne* 48, p. 265-313.
Scopus, CiteScore: 0.1 (Q3, 26%, Classics); Carhus+B.

27. **Rizzo, G.**; **Járrega, R.**; **Colom, E.** "Homvncio e la produzione tarda delle anfore Dressel 2: un nuovo bollo dalla basilica di Santa Balbina a Roma", *Epigraphica* 84, p. 435-458.

28. Scopus, CiteScore: 0.3 (Q3, 30%, Archeology (arts and humanities).
Salazar-García, D.; **Colominas, L.**; Jordana, X. "Food for the soul and food for the body. Studying dietary patterns and funerary meals in the Western Roman Empire: An anthropological and archaeozoological approach", *PLOS ONE* 17(8)
JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.75 (Q2, Multidisciplinary Sciences); Scopus, CiteScore: 5.7 (Q1, 87%, Multidisciplinay).

29. **Singh, P. S.**; Karthikeyan S. "Enhanced classification of remotely sensed hyperspectral images through efficient band selection using autoencoders and genetic algorithm", *Neural Computing and Applications* 34, p. 21539–21550.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 5.1 (Q2, Computer Science, Artificial Intelligence); Scopus, CiteScore: 8.7 (Q1, 85%, Software) / 11.0 (ICDS).

30. **Singh, P. S.**; Karthikeyan S. "Salient object detection in hyperspectral images using deep background reconstruction based anomaly detection", *Remote Sensing Letters* 13(2), p. 184-195.
JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.36 (Q3, Imaging Science & Photographic Technology); Scopus, CiteScore: 4.8 (Q1, 75%, Earth and Planetary Sciences).

31. Valenzuela-Suau, L.; Valenzuela-Lamas, S.; **Hernández-Gasch, J.**, "L'explotació dels recursos faunístics a s'Illot des Porros (Santa Margalida, Mallorca) durant les edats del Bronze mitjà i final (ca. 1400-850 cal. ANE)", *Pyrenae* 53(1), p. 45-66.
Scopus, CiteScore: 0.6 (Q1, 91%, Classics); Carhus+A / 10.0 (ICDS).

Altres articles indexats (Carhus+B, C o D)

1. Molist, N.; Principal, J.; **Padrós, C.** "Noves evidències arqueològiques de la presència militar romana al NE de la Hispània Citerior en època tardorepublicana: les torres de Puig d'Àlia, Tentellatge 1 i el fortí d'Olèrdola", *Treballs d'Arqueologia* 25, p. 239-260.
Carhus+B / 4,5 (ICDS).

2. **Padrós, C.**; Amat, A. "Les Torres Baix-republicanes del Nord-est Peninsular: El cas de Puig d'Àlia (Amer, Selva)", *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins* vol. LXIII, p. 33-52.
Carhus+C / 4.0 (ICDS).

3. **Magadán, M. T.** "Petrie y Schliemann en el Laberinto: "a red-letter day"", *Gerión* 40(1), p. 255-300. Carhus+D.

4. Carreras, C.; Guardia, J.; **Guitart, J.**; **Gutiérrez, A.**; **Lapuente, M. P.**; Febo, R. "El descubrimiento del Forum de Iulia Libica (Llívia) y de sus vestigios de estatutària", Madrider Mitteilungen 62 (2021), p. 430-456.
Carhus+D / 6.5 (ICS).

Articles en revistes no indexades

1. Álvarez, J. F.; Cerdá, M. J.; **Mateo, D.**; Tejerina, D.; Molina, J. "El Portus Ilicitanus (Santa Pola): investigacions recents i socialització del coneixement", *La Rella: anuari de L'Institut d'Estudis Comarcals del Baix Vinalopó* 35, p. 47-71.

2. **Belarte, M. C.**; **Pastor, M.**; Portillo, M.; Saorin, C.; **Mateu, M.**; Pecci, A.; Vila, S.; Pou, J.; Castells, G.; Morer, J.; Fernández, J. "Experimental Archaeology of Iron Age Firing Structures from the Western Mediterranean", *EXARC Journal* 2022/2.

3. **Canela, J.**; **Corrales, A.**; Fabra, E.; Burguete, S. "La sitja 3 del Vilar (Valls). Resultats preliminars de l'estudi dels materials procedents de les excavacions de 1983", *Auriga. Revista de divulgació del Món Clàssic* 114, p. 29-32.

4. **Canela, J.**; **López, J.**; Otero, N.; **Corrales, A.**; Alonso, Ll.; **Belarte, M. C.** "La Costa de la Serra: un nucli fortificat romanorepublicà al Camp de Tarragona", *Butlletí Arqueològic* 44, p. 5-42.

5. Daneels, A.; **Mateu, M.**; Fernández, H.; Piña, S.; Cabadas-Báez, H. "Soil modification in the manufacturing process of Mesoamerican earthen architecture", *Boletín de la Sociead Geológica Mexicana* 74 (3).

6. **Gorostidi, D.**; Bosch, L. "Una nova inscripció romana localitzada a l'església parroquial de la Santa Creu de Cabrils", *Sessió d'Estudis Mataronins* 36 (2020), p. 21-26.

7. **Grau, S.** "The Body among Neoplatonists and Christians at the End of the Fourth Century: Synesius of Cyrene's and Eunapius of Sardis' Perspective", *Literature* 2, p. 361-373.

8. **López, J.** "Les medalles del Jubileu de 1900 a l'Arxidiòcesi de Tarragona", *Butlletí Arqueològic* 44, p. 265-277.

9. **López, J.** "Nou llibre sobre sant Fructuós", *Església de Tarragona* 328, p. 26-27.

10. Ripoll, G.; Tuset, F.; Mesas, I.; Molist, N.; Arán, R.; Behaim, J.; Benseny, J.; **Fortuny, K.**;

González, À.; Kranjec, I.; Menèndez, P.; Pecci, A.; Tuset, J. "Sidilianum (Sidillà, Baix Empordà, Girona), de villa romana a aglomeración medieval", *Actualidad de la investigación arqueológica en España IV (2021-2022). Conferencias impartidas en el Museo Arqueológico Nacional* 4, p. 221-241.

11. **Rizzo, G.**; **Járrega, R.**; **Colom, E.** "Le anfore della della fossa aggeris ad castra Praetoria di Roma e la tipologia di H. Dressel", *Archeologia Classica* LXXIII (2022), p. 225-268.

12. **Rodríguez, F.**; **Roig, J. F.** "Un ejemplar de ánfora oriental alto-imperial tipo Carrot Vipard 3a1 encontrada en la ciudad romana de Tarraco (Tarragona, Catalunya)", *Boletín Ex Officina Hispana* 13, p. 55-58.

13. **Roig, J. F.**; Palau, R. "La Mina de l'Arquebisbe al seu pas per l'antiga casa Sant Josep de Tarragona. Fases, reformes i noves conduccions", *Butlletí Arqueològic* 44, p. 187-209.

14. **Ruiz de Arbulo, J.** "Atenas y el siglo de las grandes tragedias", *Desperta Ferro. Arqueologia e Historia* 44, p. 44-48.

15. **Ruiz de Arbulo, J.** "Las actas de los arvales del año 69. El secreto del Imperio y la nueva dinastía de los emperadores Flavios", *Desperta Ferro. Antigua y medieval* 72, p. 58-61.

Articles en actes de congressos

1. **Colominas, L.**; **Carbonell, A.**; **Gallego-Valle, A.**; **Martínez, J.**; **Pescini, V.**; **Mayoral, A.**; **Palet, J. M.** "Recerca en espais altimontans ceretans: intervencions arqueològiques a la capçalera del Duran, Vall de la Llosa i sector de Puigpedrós-Malniu (la Cerdanya). Campanyes 2020-2021", a: Burch, J.; Buxó, R.; Frigola, J.; Fuertes, M.; Mataró, M., *XVI Jornades d'Arqueologia de les comarques de Girona*, Documenta Universitaria, Generalitat de Catalunya, Museu d'Arqueologia de Catalunya, Universitat de Girona, Girona, p. 66-69.

2. **Járrega, R.**; **Colom, E.** "La presencia de ánforas romanas itálicas en Hispania durante el Alto y Medio Imperio", a: SECAH, Museo Arqueológico Regional de la Comunidad de Madrid, *Actas del V Congreso Internacional de la SECAH (Alcalà de Henares, del 6 al 8 de novembre de 2019)*, Museo Arqueológico Regional de la Comunidad de Madrid, Alcalá de Henares, p. 397-408.

3. Kallintzi, C.; **Georgiadis, M.**; Kefalidou, E.; Hatziprokopiou, K. "Archaic and Classical Abdera: Economy and Wealth by the Nestos Riverside", a: Kefalidou, E., *The Riverlands of Aegean Thrace: Production, Consumption and Exploitation of the Natural and Cultural Landscape. (Bonn (Germany), 2018)*, Propylaeum, Heidelberg, p. 7-20.

4. **Mayoral, A.**; Ejarque, A.; **Garcia-Molsosa, A.**; **Georgiadis, M.**; **Apostolou, G.**; Gaertner, V.; Kallintzi, C., Kefalidou, E.; **Orengo, H. A.**; **Palet, J. M.** "Waterscapes of Greek colonization: a geoarchaeological approach to socio-environmental interaction and coastal landscape changes around ancient Abdera (Thrace, Gr.)", a: Bodi, G.; Asăndulesei, A.; Vasiliu, C. D.; Mîndrescu, M.; Mihailescu-Bîrliba, L.; Vasiliniuc, I., *Book of Abstracts. Online Section 7th International Landscape Archaeology Conference 10-15 September 2022. Iași-Suceava, Romania (Iasi, Romania, Sept. 2022)*, Editura Universității, Alexandru Ioan Cuza, Iași, p. 76-77.

5. **Mayoral, A.**; Ejarque, A.; **Garcia-Molsosa, A.**; **Georgiadis, M.**; **Apostolou, G.**; Gaertner, V.; Kallintzi, C.; Kefalidou, E.; **Palet, J. M.**; **Orengo, H. A.** "A geoarchaeological tale of two cities: palaeogeography, socio-environmental interaction and coastal landscape evolution around ancient Abdera (Thrace, Gr.)", a: Technical editing: Kateřina Kleinová (EAA), *28th EAA Annual Meeting (Budapest, Hungary, 2022) – Abstract Book (Budapest, 2022)*, European Association of Archaeologists, Prague, p. 310.

6. Principal, J.; **Padrós, C.** "Exploring Rome's early military deployment strategies in the north-east of the Iberian Peninsula", a: Stek, T. D.; Carneiro, A. (eds.), *The Archaeology of Roman Portugal in its Western Mediterranean Context (Leiden, 13-15 June 2018)*, Oxbow Books, Oxford, p. 3-26.

7. **Ruiz de Arbulo, J.** "Con Roma en la mente. Del *oppidum parvum* a la capital provincial", a: Mateos, P.; Olcina, M.; Pizzo, A. G.; Schattner, Th. (coords.),*Small Towns, una realidad urbana en la Hispania romana (Alicante, 2021)*, MYTRA, Monografías y Trabajos de Arqueología 10, vol. II, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 631-648.

8. **Ruiz de Arbulo, J.**; Gris, F. "La gloria del circo. Continuidad de vida en el circo romano de Tarragona (Tarraco)", a: Somma, M. C., *Ancient Modern Towns I centri urbani a continuità di vita: archeologia e valorizzazione Studi in memoria di Anna Maria Giuntella (Chieti-Pescara, 2019)*, Quasar, Roma, p. 195-210.

9. Romaní, N.; Rodrigo, E.; Pera, J.; **Guitart, J.** "La ocupación periurbana de la zona norte de la

ciudad romana de Iesso (Guissona): Novedades arqueológicas", a: Mateos, P.; Olcina, M.; Pizzo, A. G.; Schattner, Th. (eds.), *Small Towns, una realidad urbana en la Hispania romana*, MYTRA, Monografías y Trabajos de Arqueología 10, vol. II, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 283-292.

10. Carreras, C.; Guardia, J.; **Guitart, J.** "*Iulia Libica* (Llívia): Un *municipium* fronterizo en el corazón de los Pirineos", a: Mateos, P.; Olcina, M.; Pizzo, A. G.; Schattner, Th. (eds.), *Small Towns, una realidad urbana en la Hispania romana*, MYTRA, Monografías y Trabajos de Arqueología 10, vol. II, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 649-658.

11. Medina, P.; Arasa, F.; **Palet, J. M.** "Estructuración del territorio y dinámica de poblamiento entorno a Lesera (Forcall, Castellón). Una primera aproximación desde la arqueología del paisaje", a: Mateos, P; Olcina; M.; Pizzo, A.; Schattner, T. G., *Small towns, una realidad urbana en la Hispania romana*, MYTRA, Monografías y Trabajos de Arqueología 10, vol. II, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 609-616.

Llibres

1. Caldés, O.; Noguera, J.; Ble, E.; **López, J.**; Valdés, P. *El Terrer Roig (Jesús, Tortosa). Una ocupació militar entre l'antiguitat tardana i l'època contemporània*, Premis d'Història Enric Bayerri i Bertomeu, Associació de Veïns de Jesús-Catalònia, Tortosa.

2. Corrales, A. *De Re Vinaria. Estudi diacrònic del conreu de la vinya, la producció de vi i el seu consum durant l'antiguitat al nord-est de la península Ibèrica (segles VII a. n. e. – VIII d. n. e.)*, Cultures del Vi, Publicacions URV - VINSEUM, Tarragona - Vilafranca del Penedès.

3. Gorostidi, D.; **Gutiérrez, A.** (eds.). *Tituli, imagines, marmora. Materia y prestigio en mármol. Homenaje a Isabel Rodà de Llanza (Anejos de AEspA, XCV)*, Anejos de AEspA, CSIC, Madrid.

4. Grau, S. *Diògenes Laerci, Vides i doctrines dels filòsofs més il·lustres, vol. III*, Fundació Bernat Metge, Alpha, Barcelona.

5. Grau, S.; Martín, À. *Eros femeller (Antologia Palatina, llibre V)*, Aetas, Adesiara, Martorell.

6. Járrega, R.; **Prevosti, M.** *La producción de ánforas en el territorium de Neapolis durante la antigüedad tardía. El taller de Sidi Zahruni (Nabeul, Túnez)*, BAR Publishing, BAR International series, 3105, BAR Publishing, Oxford.

7. Lasheras, A.; **Ruiz de Arbulo, J.**; **Terrado, P.** (eds). *Ports Romans. Arqueologia dels sistemes portuaris. Actes del 5 Congres Internacional d'Arqueologia i Mon Antic Tarraco Biennal*, ICAC-URV, Tarragona.

8. Macias, J. M.; **Muñoz, A.** *Tarracropolis: a scientific journey through 2,000 years of history*, ICAC - Museu Bíblic Tarraconense - Generalitat de Catalunya, Tarragona.

9. Prevosti, M. *Subsistir o viure: economia d'especiatització en la vinya a la Catalunya romana*, Discursos de recepció, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona.

Capítols de llibres

1. Belarte, M. C. "Iron Age houses in the eastern Iberian Peninsula: construction, organisation of daily activities and social use of space (c. 600-200 BC)", a: Garcia, J.; Martín, G. G., *La Casa Arqueológica, BAR S3096, Oxford*, BAR International Series 3096, BAR Publishing, Oxford, p. 79-90.

2. Beltrán, F.; **Gorostidi, D.** "Un nuevo pedestal honorífico con inscripción procedente de *Caesar Augusta*", a: Gorostidi, D.; Gutiérrez, A. (eds.), *Tituli, imagines, marmora. Materia y prestigio en mármol. Homenaje a Isabel Rodà de Llanza (Anejos de AEspA, XCV)*, CSIC, Madrid, p. 113-123.

3. Berni, P.; Carreras, C.; Olesti, O.; Guàrdia, M. "Les propietats de la gens *Licinia*: una proposta per un topònim", a: Diversos autors, *In illo tempore. Granollers en època romana*, Museu de Granollers, Granollers, p. 55-67.

4. Claveria, M. "El sarcófago romano en la cultura artística del Renacimiento español", a: Cacciotti, B. (ed.), *Roma e la Spagna in dialogo. Interpretare, disegnare, collezionare l'antichità classica nel Rinascimento*, Consejo Superior de investigaciones Científicas (CSIC), Madrid, p. 181-191.

5. Gorostidi, D.; **Rodà, I.** "Epigrafia llatina de Granollers", a: Diversos autors, *In illo tempore. Granollers en època romana*, Museu de Granollers, Granollers, p. 90-111.

6. Grau, S. "Ascetismo y contemplación de filósofos y monjes: el punto de vista de la minoría neoplatónica a principios del siglo V", a: Bohome-Pulido, L.; García, E. M. (eds.), *De Qumrān al Qur'ān. Textos y grupos sectarios en el Oriente Próximo tardoantiguo*, Editorial Sindéresis - Publicaciones de la Universidad Pontificia de Salamanca, Madrid-Salamanca, p. 159-180.

7. Grau, S. "Conversion to Philosophy in Diogenes Laertius: Forms and Functions", a: Despotis, A.; Löhr, H. (eds.), *Religious and Philosophical Conversion in the Ancient Mediterranean Traditions*, Ancient Philosophy & Religion, Brill, Leiden-Boston, p. 219-237.

8. Grau, S. "Las santas putas del desierto: reflexiones sobre una categoría hagiográfica en clave femenina", a: Bohome-Pulido, L.; Movellán, M. (eds.), *Del relato martirial al género hagiográfico en la tardoantigüedad. Personajes y espacios liminales*, Editorial Sindéresis, Madrid-Porto, p. 35-58.

9. Guzmán, A.; **Gorostidi, D.** "Los oficios del lujo: el discurso de Megadoro en Plauto, Aulularia 3.5.50", a: Pons, Ll.; Pérez, J. (eds.), *De luxuria propagata romana aetate. Roman luxury in its many forms*, Access Archaeology, Archaeopress, Oxford, p. 12-24.

10. Jover, F. J.; **Pastor, M.**; Basso, R. E.; López, J. A. "Natural resources, peasant rationality and social spaces in the border between El Argar and the Valencian Bronze Age societies", a: Bartelheim, M.; Contreras, F.; Hardenberg, R., *Landscapes and Resources in the Bronze Age of Southern Spain*, Ressourcen Kulturen 17, Tübingen University Press, Tübingen, p. 259-274.

11. López, J.; Noguera, J. "Monedes gregues a la Cessetània i al nord de la Ilercavònia", a: Aquilué, X.; Ripollès, P. P., *La moneda griega a Ibèria. Seques i circulació monetària. In memoriam Paloma Cabrera Bonet*, MAC - Centre Iberia Graeca, Barcelona, p. 111-127.

12. Macias, J. M. "De cuando Tárraco dejó de ser una ciudad romana", a: Saludes, A. (coord.), *Tárraco reflejo de Roma*, Silva Editorial, Tarragona, p. 183-195.

13. Macias, J. M.; **Muñoz, A.** "Tarracròpolis, dos mil·lenis d'evolució de l'acròpolis de Tarragona", a: Macias, J. M.; Muñoz, A., *Tarracròpolis, un viatge de 2.000 anys d'Història*, ICAC – MBT - Generalitat de Catalunya, Tarragona, p. 7-14.

14. Macias, J. M.; **Muñoz, A.** "Tarracròpolis, dos mil·lenis d'evolució de l'acròpolis de Tarragona", a: Macias, J. M.; Muñoz, A., *Tarracròpolis, un viatge de 2.000 anys d'Història*, ICAC - MBT - Generalitat de Catalunya, Tarragona, p. 7-14.

15. Mateo, D. "Estudio del comercio marítimo del Sinus Ilicitanus en época romana desde la República tardía a la Tardoantigüedad (ss. II a. C. – VI d.C.)", a: Azuar, R.; Inglese, O., *Carta arqueológica subacuática de Alicante II: El Sinus Ilicitanus (Santa Pola/Tabarca - Pilar de la Horada, Alicante) Siglos V a.C. - XIX d. C.*, Serie Excavaciones Arqueologicas: Memorias 9, MARQ (Museo Arqueológico Provincial de Alicante), Diputación de Alicante, Alicante, p. 189-214.

16. Pastor, M. "La arquitectura de adobe de Cancho Roano", a: Celestino, S. (ed.), *Cancho Roano. Un santuario tartésico en el valle del Guadiana*, Instituto de Arqueología de Mérida, Almuzara, Mérida, p. 88-89.

17. Pòrtulas, J. "La caratterizzazione di Merione nel libro XIII dell'Iliade", a: Berardi, E.; Castiglioni, M. P.; Desclos, M.-L.; Dolcetti, P. (eds.), *Filosofia, storia, immaginario mitologico. Nuovi approcci*, Edizioni dell'Orso, Alessandria, p. 409-421.

18. Pòrtulas, J. "Traductions homériques en catalan entre 1875 et 1920", a: Hummel, P.; Falchi, F.M. (eds.), *Ancient Greek by its Translators*, Philologicum, París, p. 168-197.

19. Rodà, I. "El fragment d'una roda de catúfols romana de Riotinto", a: Boada, M.; Vélez, P. (directors), *Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat*, Ajuntament de Barcelona – BLUME, Barcelona, p. 51.

20. Rodà, I. "Els manuscrits més antics del Regne Unit", a: Boada, M.; Vélez, P. (directors), *Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat*, Ajuntament de Barcelona – BLUME, Barcelona, p. 52.

21. Ruiz de Arbulo, J. "El inicio de las excavaciones arqueológicas en Herculano y Pompeya. Pasión de anticuarios", a: Seritjol, M., *Tarraco Viva XXIV Edición. Grandes descubrimientos de la Antigüedad. Arqueología e Historia para el siglo XXI*, Ajuntament de Tarragona, Tarragona, p. 48-57.

22. Ruiz de Arbulo, J. "Un sello perdido, un hombre de confianza, un propietario, una herencia ¿una conjura imperial? Caius valerius Avitus, augustobrigense, duoviro de Tarraco y propietario de la villa dels Munts", a: Remolà, J. A., *Vil·la romana dels Munts (Tarraco)*, MNAT, Tarragona, p. 543-556.

23. Tardio, K.; **Colominas, L.** "Contextos faunístics: una finestra a la ramaderia i a la dieta càrnica dels Munts", a: Remolà, J-A., *Vil·la romana dels Munts (Tarraco)*, MNAT, Tarragona, p. 561-567.

24. Gutiérrez, A.; **Galán, L.** "El programa decorativo marmóreo", a: Remolà, J. A., *Vil·la romana dels Munts (Tarraco)*, MNAT, Tarragona, p. 511-528.

25. Galán, L. "El *labrum* romano de la villa de Els Antigons (Reus, Tarragona)", a: Gorostidi, D.; Gutiérrez, A. (eds.), *Tituli-Imagines-Marmora. Materia y prestigio en mármol. Homenaje a Isabel Rodà de Llanza*, Anejos AEspA, CSIC, Madrid, p. 325-332.

Annex III
Disseminació

Activitats científiques organitzades per l'ICAC 1

Congressos

1. Congrés Internacional *Dolia ex Hispania*. Els *dolia* a les províncies d'*Hispania*, organitzat pel grup MIRMED. Coordinat per Ramon Járrega i Maria Rueda. Tarragona, seu dels Serveis Territorials de Cultura a Tarragona, 7 a 9 de setembre.

Seminaris

2. Cicle de *webinars* Recent Advances in the Study of the Ancient Mediterranean, organitzat pel grup GIAP, amb quatre sessions (en línia), de febrer a juny:

- "The Inner Ionian Archipelago Research", amb Nena Galanidou (Univ. de Creta), 24 de febrer.
- "Beyond the battlefield: contextualizing conflict spaces in Julius Caesar's civil war using connectivity analysis", amb Xavier Rubio-Campillo (UB / Univ. d'Edimburg), 23 de març.
- "Continuities and Innovations in Agriculture and Plant Processing in NW Mediterranean during the 1st millennium BC", amb Natalia Alonso (Univ. de Lleida), 28 d'abril.
- "Model-based Mediterraneans", amb Andrew Bevan (University College London), 26 de maig.

3. Seminari Internacional *Magnificentia et Luxus*. Materiales y tecnología del lujo en la Roma alto-imperio, organitzat pel grup ArPA. ICAC (format híbrid), Tarragona, 3 i 4 de novembre.

4. International Workshop Landscape, display, and economy: using modern archaeological field and lab methods to better understand ancient economies (from 3000BC to AD100), organitzat pel grup GIAP, finalització del contracte MSCA de Merkouris Georgiadis. ICAC, Tarragona, 24 de novembre.

5. Seminari Comitents i Oficines: explotació. Comerç i ús dels materials lapidis a l'antiguitat, organitzat pel grup ArPA-LIRA. ICAC (format híbrid), Tarragona, 16 de desembre.

Lectures de tesi

6. *Pràctiques ramaderes al nord-est de la Tarraconense durant la Tardoantiguitat (segles IV-VIII): aproximació arqueozoològica a l'explotació i l'alimentació del bestiar*, Abel Gallego. Codirigida per Lídia Colominas i J. M. Palet. Sala d'actes de l'ICAC, 24 de març.

7. *Explotación, usos y difusión de rocas ornamentales (marmora) entre la Antigüedad tardía y la Alta Edad Media en la mitad norte de la Península Ibérica*, Raúl Aranda. Codirigida per Virginia García-Entero (UNED) i Anna Gutiérrez Garcia-Moreno. Sala d'actes de l'ICAC, 6 de maig.

8. *L'aprovisionament i ús de roques constructives i ornamentals a la ciutat de Girona des de la seva fundació fins a mitjan segle XI*, Jordi Oliver. Dirigida per Anna Gutiérrez Garcia-Moreno. Sala d'actes de l'ICAC, 13 de maig.

9. *Esculturas romanas exentas y en relieve procedentes de Tarragona*, Julio C. Ruiz. Codirigida per J. M. Noguera (Univ. de Múrcia) i Ricardo Mar (URV). Sala d'actes de l'ICAC, 1 de juliol.

Activitats científiques co-organitzades per l'ICAC 2

Congressos

1. La interculturalidad del mundo antiguo en los espacios de contacto: un enfoque de género. ICAC – URV. Coordinat per Jesús Carruesco i Elena Duce. Format híbrid (Sala d'actes del Campus Catalunya o en línia). Tarragona, 20 i 21 de gener.

2. V Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic Tarraco Biennal. Ports romans. Arqueologia dels sistemes portuaris. URV – ICAC, amb la col·laboració del Departament de Cultura, l'Arquebisbat Tarragona, el MNAT i la Reial Societat Arqueològica de Tarragona i el projecte EUROTeCH. Tarragona, Sala d'actes del Campus Catalunya, 25 a 27 de novembre.

Cursos

3. XVI Curs d'Arqueologia Ciutat romana de *Iesso*. Guissona, 4–15 de juliol. Museu de Guissona – UAB – ICAC.

4. IV Curs Pràctic d'Arqueologia Cristina i Visigoda. Excavació al jaciment de València "La Vella". Riba-roja de Túria, 25 de juliol a 9 d'agost. Ajuntament de Riba-roja de Túria – ICAC – Universitat de València.

Activitats científiques del personal investigador de l'ICAC 3

Conferències

1. "Experimental archaeology as a tool for studying Iron Age fire installations in the Western Mediterranean, ASD Seminar", **Belarte, M. C.**; a: Seminar ASD (Archaeology of Social Dynamics Research Group), Institució Milà i Fontanals, Barcelona, 19 de gener, en línia.

2. "Roma a la Catedral", **Rodà, I.**; a: Activitats Culturals dels Amics de la Catedral, Amics de la Catedral de Tarragona, 17 de febrer, Tarragona.

3. "Roma i els Pirineus. La formació de paisatges culturals en espais altimontans", **Palet, J. M.**; a: Academia Marginalis. Debat sobre Temes marginals a la Història de l'Art, UB i Llibreria Byron, 21 de febrer, Barcelona.

4. "Aqva romana", **Rodà, I.**; a: Los usos del agua: de la prehistoria a Al-andalus, Asociación de Amigos del Museo de Albacete, 1 de març, Albacete.

5. "La vida amorosa dels filòsofs grecs", **Grau, S.**; a: Aula d'Extensió Universitària dels Enginyers Industrials de Catalunya, Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya, 20 d'abril, Barcelona.

6. "Las santas putas del desierto: un subgénero hagiográfico en clave femenina", **Grau, S.**; a: VIII Ciclo Internacional de conferencias Estudios disciplinares de cristianisme antiguo y su pervivencia, Fundación Pastor de Estudios Clásicos i Univ. Complutense de Madrid, 25 d'abril, Madrid.

7. "La Roca Plana. El port de la pedra de Tàrraco", **López, J.**; a: Festival Tarraco Viva, Museu del Port de Tarragona, 21 de maig, Tarragona.

8. "Els orígens a Grècia: Cosmogonies de la Grècia arcaica", **Grau, S.**; a: Curs Els orígens segons les grans cultures antigues, Museu Egipci de Barcelona, 7 de juny, Barcelona.

9. "De la lletra i de la pedra. La imatge i el simbolisme dels pedestals honorífics de la P(rovincia) H(ispania) C(iterior)", **Gorostidi, D.**; **Feliu, H.**; a: Cicle de Conferències de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense, RSAT, 16 de juny, Tarragona.

10. "Els aqüeductes romans de Tarragona i del Baix Gaià. Estat de la qüestió", **López, J.**; **Puche, J. M.**; a: Tribuna d'Arqueologia, Departament de Cultura, 29 de juny, Barcelona.

11. "Producción y comercio de las ánforas hispanas a través de la documentación epigráfica", **Berni, P.**; a: II Seminario Internacional de Arqueología de Águilas. Teoría y práctica de la cerámica africana: de la Antigüedada la Edad Media, Univ. Internacional del Mar, 1 de juliol, Águilas (Múrcia).

12. "La saviesa arcaica", **Grau, S.**; a: Cicle de conferències Lletres al Claustre III. Grècia i l'origen de la literatura europea, Ajuntament de Banyoles, 5 de juliol, Banyoles.

13. "The Eastern Hinterlands of the Achaemenid Empire: The Transformation of Settlement Structure and Irrigation on the Example of Murghab Alluvial Fan", **Buławka, N.**; a: Workshop Institutional Landscape and Empires in Ancient Iran, École Pratique des Hautes Études, Freie Universität Berlin i Univ. of Konstanz, 5 de juliol, Istanbul.

14. "El dipòsit de bronzes del pou Cartanyà i d'altres elements significatius de les col·leccions del MNAT", **Roig, J. F.**; a: Recerca en Curs. Programa de difusió de la recerca al MNAT, MNAT, 15 de setembre, Tarragona.

15. "Barcino i els seus habitants", **Rodà, I.**; a: Relats urbans. Teoria i pràctica de l'itinerari històric, MUHBA, 11 d'octubre, Barcelona.

16. "Seguint el rastre dels aqüeductes romans a l'Alt Camp", **López, J.**; a: XVI Memorial Francesc Cabré, Institut d'Estudis Vallencs, 14 d'octubre, Valls.

17. "In vino veritas. Nuevas aportaciones sobre la producción y difusión del vino de la costa central Tarraconense a partir del estudio de sus ánforas", **Mateo, D.**; a: Ciclo de conferencias online de la Sociedad de Estudios de la Cerámica Antigua (SECAH), Sociedad de Estudios de la Cerámica Antigua (SECAH), 27 d'octubre, en línia.

18. "Reconstructing past human settlement through legacy survey data and GIS analysis in Grevena, Northwestern Greece", **Apostolou, G.**; a: Deutsch-griechisches Doktorandenkolloquium. Landschaftarchaeologie in der antiken Mittelmeerwelt, DAI, 5 de novembre, Atenes.

19. "El Portus Ilicitanus (Santa Pola): Investigacions recents i socialització del coneixement", Álvarez, J. F.; Cerdá, M. J.; **Mateo, D.**; Tejerina, D.; Molina, J.; a: Presentació del núm. 35 de la revista *La Rella*, Institut d'Estudis Comarcals del Baix Vinalopó, 17 de novembre, Santa Pola.

20. "L'emperadriu Teodora, de meuca a santa: tirania femenina a la cort de Justinià", **Grau, S.**; a: Gaudir UB, Institut de Formació contínua IL3, UB, 25 de novembre, Barcelona.

Ponències

21. "Of Women and Marble Pyxides. Género, Materialidad e Interacción Cultural en Espacios Religiosos y Funerarios Griegos (s. V-IV a. C.)", **Perna, S.**; a: La interculturalidad del Mundo Antiguo en los espacios de contacto: un enfoque de Género, ICAC i URV, 21 de gener, Tarragona.

22. "Tantas venerabile marmor spirat opes. Las urnas cinerarias en alabastro de calcita y otras rocas ornamentales y el lujo funerario entre el fin de la República y la temprana época imperial", **Perna, S.**; a: Cupiditas luxuriae El luxe a Roma (s.II aC - V dC), UB i Univ. de Girona, 2 de febrer, Barcelona.

23. "Shape and color: the epigraphic landscape of public honorific pedestals in Tarraco", **Gorostidi, D.**; a: Stratégies et méthodes de l'épigraphie romaine. Workshop doctorale Université Bordeaux Montaigne, Centre Ausonius – Univ. Bordeaux Montaigne, 1 de març, Bordeus.

24. "New contributions on the beginnings of the Roman occupation of the Pyrenees: the role of the roads", **Padrós, C.**; Mendizabal, O.; Torregaray, E.; a: Crossing the Mountains Communities, identities and mobilities across the Pyrenees (5th century B.C. - 1st century A.D.), New College i Univ. d'Oxford, 28 de març, Oxford.

25. "Los dioses silentes del Mèdol: vestigios de un santuario rupestre monumental en la cantera romana (Tarraco, Hispania Citerior)", **Gorostidi, D.**; **Gutiérrez, A.**; **López, J.**; a: Colloque international Mining Gods' Networks, Univ. Catholique de Louvain, 1 d'abril, Louvain-la-Neuve (Bèlgica).

26. "Cross-fertilization, Crafts People Interaction and Knowledge Transfer in Greco-Roman Stone Vase Production", **Perna, S.**; a: Theoretical Roman Archaeology Conference - TRAC, The Roman Society, 6 d'abril, Split.

27. "Nèstor i la construcció del passat èpic: usos de la genealogia en els textos homèrics", **Carruesco, J.; Reig, M.**; a: Les Illes Afortunades. Homenatge a M. Franquesa, UAB, 27 d'abril, Barcelona.

28. "Elements antics de l'església de Sant Miquel de Barcelona", **Rodà, I.**; a: VII Jornada "Les Basíliques Històriques de Barcelona" - La desapareguda església de Sant Miquel de Barcelona, un patrimoni itinerant, Facultat Antoni Gaudí i Ateneu Universitari Sant Pacià, 12 de maig, Barcelona.

29. "Esclavatge i saviesa: fluctuacions d'una anècdota entre biografia i novel·la", **Grau, S.**; a: Anecdota, Adespota, Apocrypha, Pseudepigrapha. Perspectives literàries a l'Antiguitat Tardana, UB, 12 de maig, Barcelona.

30. "Roman sculpture as a multdisciplinary research focus", **Rodà, I.**; a: 17th International Colloquium on Roman Provincial Art, Univ. de Viena, 16 de maig, Viena.

31. "Caprinés et porcins durant l'Age du Fer et l'Antiquité: apport de la morphométrie géometrique à la comparaison des sites cotiers catalans et languedociens", Jeanjean, M.; Valenzuela-Lamas, S.; Nieto, A.; Forest, V.; Gardesien, A.; **Colominas, L.**; *et ali.*; a: AniMed: Éstudes sur l'animal dans les sociétés, cultures et milieux de la Méditerranée antique, Univ. de Montpellier, 17 de juny, Montpellier.

32. "The archeomorphological analysis of centuriated landscapes: the case studies of Valentia, Saguntum and Saetabis", **Ortega, M. J.**; **Palet, J. M.**; a: Workshop: Centuriated lanscapes in Italy and the Iberian peninsula: between methodological innovation and new historical insights, Koninklijk Nederlands Institut Rome i Univ. de Groningen, 28 de juny, Roma.

33. "Centuriated lanscapes in tghe North-Eastern Hispania Tarraconensis. Conception and perspectives from Landscapes Archaeology approaches", **Palet, J. M.**; a: Workshop: Centuriated lanscapes in Italy and the Iberian peninsula: between methodological innovation and new historical insights, Koninklijk Nederlands Institut Rome i Univ. de Groningen, 29 de juny, Roma.

34. "Roman Centuriation and landscape dynamics: conception and interactions inferred from North Eastern Hispania Tarraconensis", **Palet, J. M.**; a: Princeton Athens Center Workshop. Mediterranean Colonial Landscapes, Princeton University, 14 de juliol, Atenes.

35. "Strutture corali e performatività del discorso nell'opera di Empedocle", **Carruesco, J.**; a: Ecdotica e Interpretazione del Classici Latini e Greci, Univ. degli Studi di Napoli Federico II, 19 de juliol, Nàpols.

36. "Les cellae vinariae de les villae romanes de La Burguera (Salou) i Els Castellets (La Canonja)", **Roig, J. F.**; a: Congrés Internacional Els *Dolia* a les províncies d'Hispania en època romana, ICAC, 7 de setembre, Tarragona.

37. "Closing conference. La investigación de los sarcófagos en Hispania", **Rodà, I.**; a: *Conditoria Provinciarum*: Roman sarcophagi in the provinces. Use, materials, conservation and valorization, Univ. de Trier i UAB, 16 de setembre, Trier (Alemanya).

38. "Roman sarcophagi in the Iberian Peninsula. Methodology and results", **Claveria, M.**; a: International Symposium *Conditoria Provinciarum*, Univ. De Trier, 17 de setembre, Trier (Alemanya).

39. "La arquitectura de tierra en la investigación arqueológica actual", **Pastor, M.**; a: Escuela de Verano CSIC Arquitectura de tierra, CSIC, 19 de setembre, Zalamea de la Serena.

40. "Alexandria Troas. The port and the role of the city in the distribution of granité shafts", Pensabene, P.; **Rodà, I.**; Domingo, J.; Gasparini, E.; a: XIII Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity, ASMOSIA XIII, 22 de setembre, Viena.

41. "Technology, tradition and innovation of Classical Greek and Hellenistic stone vases.", **Perna, S.**; a: Association for the Study of Marble and Other Stones of Antiquity ASMOSIA XIII International Conference, Österreichische Akademie der Wissenschaften, 22 de setembre, Viena.

42. "La aplicación de tecnologías para la interpretación del patrimonio: análisis exploratorio del caso Museo del Mar de Santa Pola", Cerdá, M. J.; **Mateo, D.;** Álvarez Tortosa, J. F.; a: CUICIID 2022. Congreso Universitario Internacional sobre la Comunicación en la Profesión y en la Universidad de hoy: Contenidos, Investigación, Innovación y Docencia, Fórum XXI, 5 d'octubre, en línia.

43. "El papel de la praxis arqueológica en la definición de la identidad griega (1830–2004)", **Magadán, M. T.**; a: VI Congreso de Neohelenistas de la Península Ibérica y de América Latina: Grecia, 200 años de construcción de una identidad, Assoc. Neohelenistas i UB, 5 d'octubre, Barcelona.

44. "Mármol y piedra en el arte antiguo. Consideraciones sobre el término marmor a partir de las fuentes clásicas", **Gorostidi, D.**; a: El Poder de las piedras. Usos y lenguajes de los Marmora en el Arte Español desde la antigüedad hasta la edad moderna, Museo Arqueológico Nacional, UNED, Universidad Complutense, 13 d'octubre, Madrid.

45. "Porcius, Baetulonensis", Moreno, I.; Gurri, E.; Forn, C.; **Rodà, I.**; a: III Col·loqui Internacional d'Arqueologia Romana. El vi a l'antiguitat, Museu de Badalona, 19 d'octubre, Badalona.

46. "Ayer Roma, hoy nosotros", **Rodà, I.**; a: XXII Jornadas de Historia de Llerena. Historia, cultura y patrimonio: el legado romano, Sociedad Extremeña de Historia, 21 d'octubre, Llerena.

47. "Archaeozoology of Caesarea: a window to animal husbandry and meat diet in the Fatimid and Crusader periods", **Colominas, L.**; Marom, N.; a: Caesarea Maritima International Conference MMXXII, New York Univ. i The Edmond de Rothschild Foundation, 24 d'octubre, Nova York.

48. "Los mármoles tipo *greco scritto* en espacios públicos y semi-públicos de la costa levantina de la *Hispania Tarraconensis,* s. I-II d. C", **Galan, L.**; **Perna, S.**; **Soler, B.**; **Savin, M.-C.**; **Gutierrez, A.**; a: XIV Congreso Ibérico de Arqueometría, Comité Organizador XIV-CIA, 27 d'octubre, Tarragona.

49. "Las esculturas de la villa del Pont del Treball Digne (La Sagrera, Barcelona)", Alcubierre, D.; Ardiaca, J.; Artigues, P. Ll.; Rigo, A., **Rodà, I.**; a: X Reunión de Escultura Romana en Hispania, CEAACP i CIEBA, 27 d'octubre, Faro-Mértola (Portugal).

50. "The vibrancy of luxury. Materiality, trans-materiality, and technological innovation in Roman sumptuary arts (1st c BC – 2nd c AD)", **Perna, S.**; a: Magnificentia et Luxus. Materiales y tecnología del lujo en la Roma alto-imperial, ICAC, 3 de novembre, Tarragona.

51. "Los trofeos como monumentos liminales en Hispania: los ejemplos del Pirineo, Panissars y Urkulu", **Rodà, I.**; a: Monumentalización de las fronteras interprovinciales romanas en Hispania: el iabus augustus, Univ. de Jaén, 11 de novembre, Jaén.

52. "Joan Sanmartí Grego i la recerca sobre la Protohistòria de les Terres de l'Ebre", Santacana, J.; **Belarte, M. C.**; et ali.; a: II Jornades d'Arqueologia de les Terres de l'Ebre, Departament de Cultura, URV, Museu de les Terres de l'Ebre i Aj. d'Ulldecona, 12 de novembre, Tortosa.

Comunicacions

53. "Afrodita se va a los puertos": la dona i la gestió religiosa i simbòlica del port com a espai de contacte intercultural", **Carruesco, J.**; a: La interculturalitat del món antic en els espais de contacte: una perspectiva de gènere, ICAC-URV, 21 de gener, Tarragona.

54. "Les santes putes del desert i el mite de la prostitució sagrada a l'antiguitat: el relat de la feminitat no sotmesa", **Grau, S.**; a: La interculturalitat del món antic en els espais de contacte: una perspectiva de gènere, ICAC, 21 de gener, Tarragona.

55. "Barbarisme i matrimoni: el cas de les Danaides", **Magadán, M. T.**; a: La interculturalidad del Mundo Antiguo en los espacios de contacto: un enfoque de género, ICAC, 21 de gener, Tarragona.

56. "La forma de los espacios urbanos: redimensionamiento y jerarquización", **Lasheras, A.**; Ardeleanu, S.; *et ali.*; a: Coloquio internacional "Ciudad y Antigüedad tardía: avances y perspectivas, Univ. d'Hamburg, 25 de gener, Hamburg.

57. "Los tiempos de la conquista (siglos VII-VIII): problemas de registro", Casa, M. T; Cressier, P.; Gutiérrez, S.; **Lasheras, A.**; *et ali.*; a: Coloquio internacional Ciudad y antigüedad tardía: avances y perspectivas, Univ. d'Hamburg, 26 de gener, Hamburg.

58. "Estudio de la autoría de las mujeres en revistas españolas de Historia antigua (1970-2020)", **Mateo, D.; Pastor, M.**; a: IV Congreso Internacional de Ciencia, Feminismo y Masculinidades (CICFEM), Univ. de València, 4 de març, València.

59. "*Corpus feminarum*. Presenza e ruoli sociali delle donne nelle città medie e piccole del Centro Italia in età romana: un confronto di casi", Varona, P.; **Gorostidi, D.**; a: *Umbria nunc revocat*. Paesaggio, storia ed archeologia di un territorio nell'antichità, Univ. degli Studi di Perugia, 10 de març, Perugia.

60. "Chastity and torment: echoes of a literary pattern between Greek novel, Biography of philosophers and Christian martyrdoms", **Grau, S.**; Homar, R.; a: Not So-Happy Endings: Atonements, Punishments, and Martyrdoms in Imperial and Late Antiquity Times, Univ. de Córdoba, 14 de març, Córdoba.

61. "La sitja 3 del Vilar (Valls). Resultats preliminars de l'estudi dels materials procedents de les excavacions de 1983", **Canela, J.**; **Corrales, A.**; Fabra, E.; Burguete, S.; a: XVII Fòrum Auriga, Revista Auriga, 19 de març, Barcelona.

62. "Producción de un vino romano según las fuentes textuales: La arqueologia experimental como método de investigación", **Corrales, A.**; a: XIII Jornades de Joves en Investigació Arqueològica, 24 de març, Alacant.

63. "El Vilar de Valls. Anàlisi de la situació actual d'un conjunt arqueològic ignorat per les institucions locals", **Corrales, A.**; a: XIII Jornades de Joves en Investigació Arqueològica, 25 de març, Alacant.

64. "El retrato escultórico femenino en la literatura clásica y en las fuentes documentales de época moderna", **Claveria, M.**; Garcia, S.; a: X Reunión Internacional de Escultura Romana en Hispania, Faro-Mértola", 28 de març, Yecla (Múrcia).

65. "The sarcophagus of Covarrubias (Burgos). Images of eternity between paganism and Christianity", **Claveria, M.**; a: XVII International Colloquium on Roman Provincial Art", 21 de maig, Viena.

66. "Tracing Neolithic and Medieval livestock farming in eastern Pyrenees: the combined archaeological and palaeoenvironmental study of Molleres II (Puigpedrós massif)", **Carbonell, A.**; **Colominas, L.**; **Pescini, V.**; **Mayoral, A.**; Egüez, N.; **Gallego-Valle, A.**; Martínez, J.; **Palet, J. M.**, a: *(Re)integration: 28 th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists*, European Association of Archaeologists, 1 de setembre, Budapest.

67. "From fuel to embers: experimenting on Iron Age combustion structures in the Western Mediterranean", **Belarte, M. C.**; Portillo, M.; **Mateu, M.**; Saorin, C.; **Pastor, M.**; Pou, J.; Morer, J.; Castells, G.; Vila, S.; **Pescini, V.**; a: 28th EAA Annual Meeting, European Ass. of Archaeologists, 3 de setembre, Budapest.

68. "El poder femenino en el mundo romano", **Rodà, I.**; a: *Romanae Feminae*: mujer y relaciones de género en la antigua Roma, UNED, 19 de setembre, Pamplona.

69. "Marble and patina analysis for the interpretation of sculptures from Antiquarian collections. A set of the Museu d'Arqueologia de Catalunya (Barcelona) and the Museo Nacional del Prado, **Claveria, M.**; a: ASMOSIA XIII 13th International Conference, Kunsthistorisches Museum Wien, 20 de setembre, Viena.

70. "Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: arqueologia d'alta muntanya al massís de Puigpedrós i a la vall del Duran (la Cerdanya)", **Carbonell, A.**; **Colominas, L.**; **Pescini, V.**; **Mayoral, A.**; Egüez, N.; **Aliende, P.**; **Palet, J. M.**; a: II Congrés de Transhumància i Camins Ramaders. Transhumància: activitat ancestral i eina de desenvolupament territorial, IDAPA – ARCA - Escola de Pastors i Pastores de Catalunya – Univ. de Lleida, 14 d'octubre, Amposta.

71. "Las ánforas tardoromanas de fondo plano del pecio mallorquín de Ses Fontanelles: novedades sobre el comercio de vino y derivados de la Cartaginense", Bernal-Casasola, D.; Cau, M. A.; **Berni, P.**; et ali.; a: III Col·loqui Internacional d'Arqueologia Romana. El vi a l'antiguitat, Museu de Badalona, 20 d'octubre, Badalona.

72. "Viticultura tardo-ibèrica i romana a Bàrcino i al seu territori. Noves dades des de l'arqueologia, l'arqueologia del paisatge i la bioarqueologia", Riera, S.; Miró, C.; **Palet, J. M.**; Bianco, S.; **Livarda, A.;** *et ali.*; a: III Col·loqui Internacional d'Arqueologia Romana. El vi a l'antiguitat: Economia, producció i comerç al mediterrani, ICAC - Museu de Badalona, 20 d'octubre, Barcelona.

73. "Les edats de l'home i les genealogies de Glauc i Diomedes a Ilíada", **Carruesco, J.**; a: XIX Simposi d'Estudis Clàssics, Sociedad Española de Estudios Clásicos - Secció Catalana, 22 d'octubre, Barcelona.

74. "Recherche experimentale sur des structures de combustion de l'Âge du Fer en Méditerranée nord-occidentale (projet TRANSCOMB)", **Belarte, M. C.**; Portillo, M.; **Mateu, M.**; Saorin, C.; **Pastor, M.**; Pecci, A.; Pou, J.; Morer, J.; Castells, G.; Vila, S.; **Pescini, V.**; a: *6ème Congrès International d'Archéologie Expérimentale - Pézenas*, Ass. Experimenta – EXARC – CNRS - INRAP, 25 d'octubre, Pézénas.

75. "Escultura y lujo en ámbitos privados de Empúries", **Claveria, M.**; a: International Workshop Magnificentia Et Luxus. Materiales y tecnología del lujo en la Roma alto-imperial, 3 de novembre, Tarragona.

76. "*Priva-ta Luxuria*. Elementos de mobiliario marmóreo de la Hispania Romana", **Soler, B.**; **Galán, L.**; a: *Magnificencia et Luxus*. Materiales y tecnologías del lujo en la Roma alto-imperial, ICAC, 4 de novembre, Tarragona.

77. "Artifici i ficció a la novel·la grega: el motiu del jardí com a "plasma" literari i pictòric", **Carruesco, J.**; a: International Conference on Myth and Thought among the Hellenistic Poets and the Greek Writers in the Imperial Age, Univ. de Lleida, 8 de novembre, Lleida.

78. "Filòsofs falsaris: alguns intents frustrats de rebre un culte heroic en la literatura grega d'època imperial", **Grau, S.**; a: International conference on myth and thought among the Hellenistic poets and the Greek writers in the Imperial age. Homage to Ezio Pellizer in memoriam, Univ. de Lleida, 8 de novembre, Lleida.

79. "Les necròpolis dels Castellons (Flix, Ribera d'Ebre)", Jimeno, D.; Noguera, J.; **Belarte, M. C.**; a: II Jornades d'Arqueologia de les Terres de l'Ebre, Dpt. de Cultura de la Generalitat de Catalunya - URV - Museu de les Terres de l'Ebre – Aj. d'Ulldecona, 12 de novembre, Tortosa.

80. "El Coll del Moro de Gandesa (Terra Alta), gènesi i evolució d'un nucli urbà de la protohistòria

a l'antiguitat", Jornet, R.; **Belarte, M. C.**; Asensio, D.; Morer, J.; a: II Jornades d'Arqueologia de les Terres de l'Ebre, Dpt. de Cultura de la Generalitat de Catalunya - URV - Museu de les Terres de l'Ebre – Aj. d'Ulldecona, 12 de novembre, Tortosa.

81. "Resultats de les prospeccions pedestres i geofísiques als encontorns del Coll del Moro de Gandesa (Terra Alta)", Jornet, R.; Noguera, J.; **Belarte, M. C.**; Asensio, D.; Morer, J.; a: II Jornades d'Arqueologia de les Terres de l'Ebre, Dpt. de Cultura de la Generalitat de Catalunya - URV - Museu de les Terres de l'Ebre – Aj. d'Ulldecona, 12 de novembre, Tortosa.

82. "Traduir Llucià de Samòsata per a l'escena: les Converses de meuques", **Grau, S.**; a: Jornades sobre la traducció de textos antics: la comèdia i els textos satírics, UB, 18 de novembre, Barcelona.

83. "L'estereotip de la dona a les *Converses de meuques* de Llucià de Samòsata", **Grau, S.**; a: Jornades docents internacionals Lideratge femení en el món grecoromà, UAB, 24 de novembre, Bellaterra.

Xerrades

84. "Resultados preliminares del estudio de elementos de barro endurecido de Valencina Nord y Nueva Biblioteca (Valencina de la Concepción, Sevilla)", **Pastor, M.**; a: Hauskolloquium Deutsches Archäologisches Institut (DAI), 30 de març, Deutsches Archäologisches Institut Madrid.

85. "Vasijas grecoromanas de piedra: produccion e innovacion tecnológica en la antigüedad", **Perna, S.**; a: 15ª Festa de la Ciència, UB – Aj. de Barcelona, 10 de juny, Barcelona.

86. "Mud construction in Pre- and Protohistoric Iberian Peninsula. What we know and current lines of research", **Pastor, M.**; A: Referatsitzung Naturwissenschaften Archäologisches Institut, 12 de juliol, Deutsches Archäologisches Institut (DAI) - Zentrale Berlin.

87. "El ocio en la antigua Roma y su reflejo en la sociedad actual", **Rodà, I.**; a: El ocio en la antigua Roma, UNED, 13 de juliol, Calatayud.

88. "La muerte os sienta tan bien. La mujer y su papel en la producción y exhibición de la cultura material de lujo en los contextos funerarios romanos (I s. a. C. – II s. d. C.)", **Perna, S.**; a: Congrés per a la Sensibilització i Formació per impulsar la Igualtat de Gènere a la UdG, Univ. de Girona, 17 d'octubre, Girona.

Pòsters

89. "Hybrid urban delta. Long-term processes interactions between the Francolí delta and the port-city of Tarragona (Spain)", Salomon, F.; **Terrado, P.; Lasheras, A.; Macias, J. M.**; *et ali*., Quaternaire 13: Palaeoclimate changes, landscape evolution and human societies, Institute Laboratoire Image Ville Environnement, CNRS – Univ. d'Strasbourg - École Nationale du Génie de l'Eau et de l'Environnement de Strasbourg, 14-16 de març, Strasbourg.

90. "An insight of sheep seasonal reproductive patterns on the north-eastern Iberian Peninsula before the Roman influence", Messana, Ch.; Tornero, C.; **Colominas, L.**; a: UK Archaeology Sciences Conference 2022, Univ. d'Aberdeen, 20-22 d'abril, Aberdeen.

91. "The Aeso marmor (Isona, Lleida) as epigraphic media: news from new trends in epigraphic and archaeometric research", **Gorostidi, D.**; **Lapuente, P.**; **Rodà, I.**; **Feliu, H.**; a: XIII Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity (ASMOSIA XIII), Ass. for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity (ASMOSIA), 19-24 de setembre, Viena.

92. "The use of Alcover Stone in Roman times (Tarraco, Hispania Citerior). Contributions to the officina lapidaria Tarraconensis (II): evidence of early supplies of epigraphic materials beyond the city of Tarraco", **Gorostidi, D.**; **Rodà, I.**; **Collado, A.**; a: XIII Association for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity (XIII ASMOSIA), Ass. for the Study of Marble & Other Stones in Antiquity (ASMOSIA XIII), 19-24 de setembre, Viena.

93. "Porphyry and other hard stone vases from the Early Imperial Period", **Perna, S.**; a: Ass. for the Study of Marble and Other Stones of Antiquity (ASMOSIA XIII), Österreichische Akademie der Wissenschaften, 19-24 de setembre, Viena.

94. "Archaeometric study of the Greco Scritto marble slabs from the Edificio dei Triclinii at Murecine (Pompeii, Italy)", **Perna, S.**; Antonelli, F.; Lazzarini, L.; a: Ass. for the Study of Marble and Other Stones of Antiquity (ASMOSIA XIII), Österreichische Akademie der Wissenschaften, 19-24 de setembe, Viena.

95. "Real, painted or both? A contextual analysis of the alabaster decoration in the Villa of the Mysteries (Pompeii)", **Perna, S.;** Barker, S. J.; a: Association for the Study of Marble and Other Stones of Antiquity (ASMOSIA XIII), Österreichische Akademie der Wissenschaften, 19-24 de setembre, Viena.

96. "Greco scritto‹ marble types in public- and semi-public buildings on the eastern coast of Hispania Tarraconensis (1st-2nd c. AD)", **Perna, S.**; **Soler, B.**; **Galan, L.**; **Savin, M.-C.**; **Gutierrez, A.**; a: Ass. for the Study of Marble and Other Stones of Antiquity (ASMOSIA XIII), Österreichische Akademie der Wissenschaften, 19-24 de setembre, Viena.

97. "Epigrafia amfòrica de la terrisseria de la vil·la romana de la Gran Via Can Ferrerons (Premià de Mar, Barcelona)", Coll, R.; **Járrega, R.; Berni, P.; Prevosti, M.**; a: III Col·loqui Internacional d'Arqueologia Romana. El vi a l'antiguitat, ICAC, 19-21 d'octubre, Badalona.

98. "*Vinum Rubricati*. Projecte d'arqueologia experimental per produir un vi seguint les fonts textuals llatines", **Corrales, A.;** Martínez, M.; a: III Col·loqui Internacional d'Arqueologia Romana. El vi a l'Antiguitat, Museu de Badalona, 19-21 d'octubre de 2022, Badalona.

Altres

99. Rodà, I. Moderació de sessió al Congrés Internacional El monument tardoromà de Centcelles: dades, context, propostes, AUSP – INSAF - PIAC, 29 de juny, Constantí.

100. Domingo, M.; **Palet, J. M.** Organització del seminari Princeton Athens Center Workshop. Mediterranean Colonial Landscapes, Princeton University - ICAC, del 13 al 14 de juliol, Atenes.

101. Palet, J. M. Organització del Seminari de recerca: 20 anys de l'ICAC, ICAC, 14 d'octubre, Tarragona.

102. Carruesco, J.; Espluga, X.; Castellano, N.; Rovira, A. Taula rodona "Arxius i sistemes documentals a Egipte, Mesopotàmia, Grècia i Roma", a: Seminaris a 4 bandes, UB, 27 d'octubre, Barcelona.

103. Gorostidi, D.; **Perna, S.**; García-Entero, V.; **Gutierrez, A.** Coordinació del seminari internacional *Magnificentia et Luxus*. Materiales y tecnología del lujo en la Roma alto-imperial, ICAC – URV - UNED, del 3 al 4 de novembre, Tarragona.

104. Rodà, I. Intervenció final al seminari internacional *Magnificentia et Luxus*. Materiales y tecnología del lujo en la Roma alto-imperial, ICAC – URV - UNED, 4 de novembre, Tarragona.

105. Rodà, I. Presidència de sessió al XVII Fòrum Auriga, Fòrum Auriga, 19 de novembre, Barcelona.

106. Reig, M.; Feliu, Ll.; Puértolas, L.; Vernet, E. Taula rodona "Endevins i màntica al Pròxim Orient Antic, Israel i Grècia", a: Seminaris a 4 bandes, UB, 24 de novembre, Barcelona.

107. Palet, J. M. Taula rodona Arqueologia i societat reptes de futur, a I Jornada de recerca de l'Institut d'Arqueologia de Barcelona, IAUB, 13 de desembre, Barcelona.

108. Feliu, H.; Buey, T.; **Gorostidi, D.** Organització del 1r Seminario de investigación ArPa: Comitentes y Oficinas. Explotación, comercio y uso de los materiales lapídeos en la Antigüedad, ICAC, 16 de desembre, Tarragona.

20 ICAC anys
Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Consorci integrat per:

Generalitat de Catalunya

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI

Centre CERCA:

CERCA Centres de Recerca de Catalunya

Centre acreditat:

ICREA

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

ceics campus d'excel·lència internacional catalunya sud

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n - 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33 / www.icac.cat / info@icac.cat
@ICAC_cat